

TRANSILVANI'A.

Foia Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu.

Acesta foia ese câte 2 côle pe luna si costa 2 florini val. austr., pentru cei ce nu sunt membrii asociatiunei.

Pentru strainatate 6 franci (lei noi) cu porto postei.

Abonamentul se face numai pe câte 1 anu intregu.
Se abonedia la Comitetul asociatiunei in Sibiu, séu prin posta séu prin domni colectori.

Sumariu: Tractarea despre crescerea femeii si a modului formarei inteligentii din sinulu poporului. — Idei pentru filosofia istoriei omenirii de Herder aparute la c. 1784—1794. — Militaria. — Documente istorice pentru Romani. — Procesu verbalu alu comitetului Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu, luatú in siedinti'a dela 29 Ianuarie st. n. 1884.

Tractarea despre crescerea femeii si modulu formarei intelegentii din sinulu poporului.*)

Onorabila Adunare!

Affandú cu placere, cumcà onoratulu comitetu alu despartimentului alu XII din Desiu, alu Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu a decisu a-si tiné adunarea sa in anulu acest'a chiar in loculu meu natale, mi-am propusu a luá si eu parte la ea.

Credú a fi in acordu cu vointi'a On. Adunari, daca cu acest'a ocaziune — in faci'a unui asia onorabilu publicu in care si plugariulu nostru póte face parte, me voiú nisú a atinge pe scurtu o cestiune de interesu comunu si a-mi alege unu obiectu, care se fia intr'o legatura cu insusi scopulu acestei Asociatiuni.

Dar precum nici mugurulu fragedu nu dà dulceti'a fructului coptu, nici auror'a diminetii n'are caldur'a sórelui de amédi: asia si eu nu me simtiu in stare de a-mi desvoltá tes'a asia precum asiu dorí si póte s'ar asteptá.

Iubitu poporu! Scienti'a si cultur'a sunt unicele mijlóce prin cari ori si cine isi póte càscigá fericirea si bunastarea sa. Éta tint'a la care nisuescu si modulu cum se póte face acest'a — dupa debilele mele puteri si cu indulgenti'a onorabilei adunari voiescu a-lu desvelí si aretá.

I.

Omenii voru fi tutdeaun'a aceea ce va placé femeiloru: Deci daca voiti cá ei se fia buni si virtuosi, invetiati pre femei ce este marirea si virtutea (I. I. Rousseau, Emile, liv. V.)

Midioloculu prin care póte sè se radice o societate este inaltiarea femeii. Acest'a este credinti'a mai multoru barbati invetiati. Si intr'adeveru ce póte aretá mai limpede marirea sau injosirea némului omenescu cá sórtea femeiloru. Se cercamu dara, daca omulu a ingrigitu cá acea sórte se fia fericita. — Se tacu de Indianulu, care este judecatoriulu soçiei sale si cându densulu móre, muierea se arde pre mormentulu tiranului seu. Se nu amintescu pe persianulu mai recentu, care sburandu pre fugariulu seu, femei'a trebue se-lu urmarésca de abia respirandu lângá elu, — si se venimu la Greci'a, tiér'a poesiei si a sciintieloru si vomu aflá, cumcà si aci nu e altu-cev'a decâtu o simpla ingrigitória a casei, care nu scie nici scrie nici cetí. Pre Socrate intrebandu-lu órecine: „Care este persón'a, cu care vorbesce mai puçinu?“ „femei'a mea.“ Si cine a nimicitu acea Grecia frumósa si renumita? Nu altu-cev'a decâtu femei'a, care cadiuse in pulberea celei mai de josu stari.

In Rom'a femei'a invetiá se scrie si se cetésca, ea fu radicata la rangulu de matróna romana, — barbatulu ei inse a fostu tiranulu, dar nu soçiulu ei. Juvenálé dice: cumcà cinev'a nu cauta femeia pentru cá se traiésca cu dens'a, cauta o faci'a frumósa pentru de a se delectá. Femei'a erá departata dela barbatu fara nici o ceremonie; Semproniu se despartí de muierea sa pentru cá a vediut-o intr'o di fara invelitória pre obrazu. Catóné o daruí pre a sa amicului seu Hortensiu s. a. m. d.*). Tóte aceste s'au intemplatú in epoc'a decadintii morali a imperiului romanu.

Indianii, Persii, Grecii si Romanii pàna cându femei'a erá onorata au fostu popóra mari. Cine póte deci negá, cumcà decadinti'a femeii n'a contribuitu la apunerea si derimarea imperieloru si a popóreloru?

Nu voiescu a me mai ocupá cu sórtea de faci'a a femeiloru din Turci'a, Japanu, Americ'a de sud etc. unde

*) Vedi „Femeile“ de Perzani tradusu si publicatu de Ieronimu G. Baritiu si „Progresulu prin femeia“ de Vulturescu.

*) Dissertatiune tinuta in adunarea din Becleanu.

femeile fiindu tractate ca nisce animale, — nici barbati nu se deosebesc multu de acele, ci dorescu a me apropiá mai multu de tema si a vorbi cev'a despre femeile nostre.

E necuviintia dejosirea femeiloru prin lucrulu, care este si trebuie se remana alu barbatiloru.

In copilaria femeile poporului rurale servescu ca pastoritie pre campu la vite etc.*). Cándu sunt fetisióre, superstitiunile mameloru le departéza de lumina si cultura, firesce ca in mare parte sunt impedeate dela asia ceva si prin saraci'a poporului. Daca se marita, le vedemu parasindu cas'a si urméza barbatului la campu. Acolo sub arsi't'a sórelui le vedi curbate la pamentu ca ori-ce muncitori de sexu barbatescu.

Dar pre cándu ele facu lucrulu barbatiloru, lucrulu femeiloru, acela lucru, care indulcesce pre tóte cealalte, remane inderetu. In tóta sér'a doue fiintie omenesci: barbatulu si femeia vinu de se odichnescu acasa obositi de munca. Nimeni nu-i acolea, care se-i primésca, nimicu nu este care se le indestulésca vederea, mas'a este góla si vatr'a inghiatiata.

Dar cata diferentia ar fi, daca lasandu pre sém'a barbatului grelele lucrari ale pamentului si marginindu pre ale ei in laintrulu casei, femeia in gratiós'ai prevedere ar fi pregatitu totu pentru ór'a întórcerei! Foculu ar straluci in vetre. Pe o masa curatita de man'a ei ar esi aborii dintr'o cina buna si gustósa. Bun'a casnica s'ar infatiosiá atunci barbatului totudéun'a in midiu-loculu abundantie. Astfeliu ar trebui se fia viéti'a tieranului, o viétia dulce si lesniciósa. Dar elu n'are nici inchipuirea acestei fericiri; elu nu cunósce nici traiulu bunu, nici farmeculu mangaitoriu alu femeii sale. Viéti'a practica ne arata acést'a.

Da, cáci pretutindenea injosirea femeii este dovad'a necultivarei barbatului si pretutindenea necultur'a barbatului este dovada injosirei femeii.

Spre a delaturá acestu reu, ni se infatiosiéza doue midiu-locé destulu de bune si simple.

Celu de ántaiu si mai de lipsa lucru ar fi, ca se ridice catu de multe scóle de fete, cari pre aceste flori tinere se le puna in stare de a dirige la timpulu seu trebile din laintrulu casei si de a invetiá ele insele pre copii loru. Niciodata cultur'a nu va prinde redacini adanci la tíera, daca nu va fi insuflata copiiloru prin mame si barbatiloru prin femei.

Mam'a este o putere morala, care inavutiesce cugetarea si deschide sufletele pentru indurare.

Alu doilea midiu-locu este: de a întórce femeiloru dela sate lucrurile loru muieresci. Femeia fiindu ocupata cu lucruri mai puçinu dure, gusturile ei se curatia si manierele ei se indulcescu; ea atunci va cautá mai multa curatienia; traiulu bunu si cumpetatu; ordinea si

*) In desvoltarea acestei tese amu urmatu multu puçinu pre magistrulu femeiloru franceze L. Aimé Martin, incátu adeca amu pututu aplicá „Filosofi'a lui sociala“ — scrisa in palatu mai multu pentru cele din palate — la tieranc'a nóstra si la miseri'a ei.

moralulu si asia cu timpulu insusirile ei cele bune voru ajunge la ánim'a barbatului seu.

Va lice cine-va ca a scóte pre femei din grelele munci ale pamentulu este a ruina pre plugariu. Dar nu-i adevératu. Lucrurile casei nu sunt nici mai puçine la numeru si nici mai nefolositorie decátu ale pamentului. De trebuescu bracie spre a manui sap'a si sapoiulu (hárietulu) si a tíne de cornele plugului, asemenea trebuescu nisce mani ingrigitorie a primi fructulu muncii tieranului, secerisurile, a face lapturile, a tórce lan'a, inulu, canep'a, a pastrá pretutindenea renduéla, curatienia s. a. m. d.

Cu tóte aceste se nu créda cine-va, cumca cugetulu nostru ar fi se nu lasamu femeiloru nici o parte in economi'a campului. Sunt óre-cari ocupatiuni pregatite si dupa manile loru: cultivarea a totu felulu de legume si chiar cultur'a pomeloru. Spre a preface moravurile tieranceloru nóstre va fi destulu ale schimbá numai felulu muncii de pana acum'a: si de voimu se le civilisamu, pre langa cele dise pana acum'a, e de lipsa a le dá o planta folositorie, a carei cultura se fia lesniciósa si care se se póta face ocupatiunea femeiloru in casele loru. Cu plant'a aceea vine comerçiu, cu comerçiu vinu drumurile si cu drumurile vinu sciintiele. Comerçiu imbogátiesce, ér drumurile civiliséza.

Intr'unu tinutu muntosu alu Franciei numitu Thuyé ónenii erau jumetate selbategi, mergeau la biserica cu puscile pre umeru si la usi'a bisericei le depuneau. Dupa rugaciuni se inturnau la betii, unde se certau si 2—3 dintre ei totudéuna remaneau morti*). Astadi inse totulu este schimbatu prin cultur'a unui arbore numitu dudu si crescerea omidei lui**). Nu se vedu ómeni armati, de jumetate selbategi, nici pamenturile in-tielina, nici ticalosia, nici betia; ci pretutindenea drumuri preste munti, sate avute; indestularea in loculu saraciei si bunatatea in loculu barbariei.

Aceste sunt fructele, cari le ar aduce si ar trebui se se nasca din mai bun'a ingrigire a tierancei nóstre si cam in modulu mai susu laudatu s'ar poté introduce o reforma buna in crescerea generala a buneloru nóstre económe. Dar se luamu specialu pre tieranc'a nóstra considerata ca mama in cerculu strinsu alu familiei sale.

Napoleonu I. dise odata dómnei Campan: „Spune-mi, te rogu, ce lipsesce junimei in Franci'a, pentru ca se fia crescuta? Mame, respunde dómn'a Campan. Acésta vorba facu o mare intiparire asupr'a imperatului si dise: „Hei bine, éca o scóla intréga de crescere: trebuie dar dómn'a mea se formezi mame, cari se scie se-si cresce copii loru.“

*) Faajas de Saint-Fond, Volcans éteints du Vivarais.

**) Se o spunemu ceva mai împede: fragariulu si vermii de metasa, din care in cate-va districte din Romani'a castiga si femeile romane venituri considerabili dela 100 pana si cate doue mii de franci pe anu, precumu s'a vedutu si mai de curendu dintr'unu conspectu statisticu publicatu in cate-va diarie de preste munda. Nota Red. „Trans.“

Una mama inse că se-si p^ota cresce copii cum se cade, trebuie că insasi se fia crescuta. O fetisi^ora se marita; — intreb^u ce ai inveti^{at}-o, si ce trebuie se o inveti pentru a-si asigura fericirea ei, a barbatului si a familiei? In mare parte fetiti^ele se cresc^u astadi in vanitate si desi^ertatiune; si apoi o fetitia astufeliu crescuta se d^a unui barbatu, care i nutresce aceste patimi. Vanitatea dice femeii, că frumseti^a e d^emna de on^ore, că fericirea este in luxu, că averea d^a totulu si că averea inainte de t^ote trebuie cautata. Ceea ce dice desi^ertatiunea, femeia o cere si barbatulu o implinesce. Elu isi jertfesc^e odichn^a, sanatatea si-si consuma in ac^est^a anii cei mai frumosi ai vietii sale. Cu ac^est^a inse nu-i destulu: din desi^ertatiune se nasce ambitiunea si apoi ambele mergu pre acelasiu drumu si duc^u pre casatoriti la saracia.

In timpurile vechi nu er^a asia. Fetiti^a se crescea mai multu in religiositate si umilintia. C^undu venea ^or^a că vergur^a s^e se marite, ea credea că merge la unu stapanu, precum crede astadi, că merge la unu amantu. „Eu serman^a, dicea ea, ce sum eu inainte^a ta, care scii t^ote? Ce putere amu eu si cum te voiu sci ajut^a? Eu nimicu alta n^{am}u inveti^{at}u dela mam^a mea dec^utu că trebuie se traiescu onorata.“ In ac^est^a casnicia inse sfaturile barbatului si virtutile femeii erau consfintite prin o midiulocire dumnedie^esc^a.

Astadi jun^a fetitia usi^ora si fara esperientia o dai unui barbatu si in c^ute-va ^ore diu supusa ce er^a la parinti, trece acum la neatarnare si la titulu de stapan^a in cas^a ei. Barbatulu de multe ori este gata a se darapan^a pentru dens^a si aⁱ d^a vi^eti^a si on^orea. Jun^a femeia neputendu cun^osc^e ce este batjocoritoriu pentru dens^a in aceste patimi, zimbesce preste invingerea ei asupr^a barbatului, dar nu cugeta, că in curendu o va pierde. Si in adeveru dupa suspinurile amorului vinu cele ale desperarii. Amorul barbatului s^a invec hitu si aceea din care elu facea mai inainte unu angeru, acum o despretiuesce.

Vai c^utu e de crudu de a cad^e de pre tron^u, si a fi tractata că o servit^orie, aceea, care mai inainte a fostu d^omna barbatului seu*).

Ce este dar de facutu pentru de a av^e mame adeverate si apoi prunci bine crescuti?

1. In fetisi^or^a n^ostra trebuie desvoltatu simtiementulu adeveratulu frumosu, care e vecinicu si nestramutatu. Acestu simtiementu ilu are ori si cine. Nimicu nu se p^ote inchipuⁱ at^u de frumosu — dice Weldmar — si at^u de mare, inc^utu se nu se afe in omu si inc^utu omulu se nu p^ota chiar se-lu face intr^o curatienia cere^esc^a. Sufletulu fetisi^orei inse indesi^ertu va caut^a ic^on^a acelui frumosu intre lucrurile cari o incungiu^{ra}, c^uci nu o va afl^a; elu trebuie se tr^eca din ac^est^a lume in ceea-lalta, unde se va oprⁱ inainte^a Creatorelui. Astufeliu

*) Acestea espresiuni se potu esplic^a la femeii din clasele superiori ale societatiei europene si dela cetati mai mari, er^a femeile din poporatiunea rurala unde si c^undu vre-odata ajungu ele că se se indaibe in luxu? Vai de ele. Red.

cautandu adeveratulu frumosu ea va caut^a ceva, ce nu se afa in afundu in sufletulu seu. — Acestu simtiementu se p^ote desvolt^a: prin exemplulu bunu alu parintiloru. Copii sciu acea ce vedu si simtu; ei dar inv^eti^a mai inainte de a cuget^a, c^uci simtiementulu ilu are ori si cine mai inainte că judecat^a; apoi prin cetirea cartiloru morali lasandu la o parte romanele, ce tempescu mintea cu lucruri nedemne de amintire, cari multe nici n^{au} fostu nici nu potu fi niciodata.

Nu faci^a de alabastru, nu perulu de metasa,
Ce'n plete undul^ose, pre umeriⁱ se lasa,
Nu desele sprincene, ce genele-i cununa,
Nu vocea 'ncant^orie, ce graciosu resuna,
Nu ceriulu, ce straluce in mandru ochisoru,
Nu zimbetulu, ce fuge pe buz^a ei usioru.

Nu aste facu frum^osa pe-o tinera feci^ora,
Se fia a ei talia ori c^utu de 'ncant^orie;
C^undu sufletu-i e negru si inim^a-i patata,
Nu p^ote fi frum^osa, e hida atare fata.
Sub fl^orea ce mir^osa, si-ti ride graciosu
Adeseori p^undesce unu sierpe veninosu.

„ci“

Placuta e copil^a, c^undu sacr^a simplitate
N^o da pre luxulu falnicu, ce cresce in palate.
Modesti^a, blandeti^a sunt daruri grati^ose*),
Ce facu pre o copila pre dreptu a fi frum^osa.
Si daca e sincera si angeru umilitu
Acea, num^a: aceea e d^emna de iubitu.

2. E unu pecatu neiertatu, că cele mai multe din fetiti^ele n^ostre nu capeta nici o cresce. Ne trebnescu dar sc^ole de fetitie. Acⁱ inainte de t^ote trebuie data fetitiloru o cresce religio^osa, c^uci o alta specie de educatiune desintregesce pre omu si nu p^ote form^a din elu dec^utu unu animalu intielegatoriu, dice Lamartine. De pre buzele cele iubitorie ale inveti^oreloru s^e se insufe in piepturile cele fragede ale fetitiloru spiritulu dragostei c^utra limb^a mamei, că astufeliu odata se nu o dea afara din sinulu familiei, precum se intempla in multe locuri spre batjocur^a lumei culte. „Cine isi parascesc^e limb^a matern^a, acela^{si} desp^oia spiritulu de t^ota energi^a si se face omu desi^ertu si ordinariu; dice germ. Arndt — *Wer die Muttersprache hintansetzt, der raubt seinem Geiste alle Energie und Erhabenheit und wird ein schaler Alltagsmensch.* — pentruc^a: „cultur^a la natiuni nu se p^ote respandⁱ dec^utu prin propri^a loru limba,“ adauge Stefanu Horv^ath — *Minden nemzet kebelében, csak önnön nyelvén terjedhet a cultura.* — si de aceea „limb^a si natiunea cu acelasiu pasiu pasiescu,“ dice Iorgoviciu.

Dar va dice cine-va: de unde sc^ole de fetitie, daca suntemu sermani si fara putere materiala?

Respundemu, cumc^a cei sermani si slabi material-minte s^e se un^esc^a, si vomu fi mari si avuti. Deci reuniuni, in t^ote p^urtile reuniuni! Reuniunile prin puteri

*) Instinu Popfiu, poesia: „O copila frum^osa.“

unite si vomu crea fundatiuni din cari se vomu ridica scole de fetitie. In aceste scole ele pre langa ambrulu cãtra limba, datinele si portulu nostru isi voru cãscigã si cunoscintã a unei profesiuni, cu care se-si pãta cãscigã pãnea de tãte dilele. Folosulu ce-lu vomu trage de aci pre tãte terenele va fi nepretiuutu. Da! cãci aceste fetitie astufelu educate, voru face la timpulu seu din cas'a fia-garai tieranu o scõla de crescere: atunci vomu avé mame cá Corneli'a si copii cá Grachii.

II.

Dar tocmai amintindu numele Corneli, alu acelei adeverate mame si matrone, care a datu Romei cetatieni cá Grachii, imi aduci aminte, cá dens'a pre langa crescerea mõrala, ce a dat-o filoru sei in sinulu familiei, cá mama, — le aduse de instructori pre cei mai renumiti invetiati ai timpulu seu si numai dupã ce copii ei fura crescuti si cultivati si pre terenulu intielestiãle, — numai atunci dise ea amicea sale: „Eca unicele si cele mai pretiose tesauere ale mele.“

E lucru vedutu dar, cá de si tãte mamele nõstre ar fi asiã cá Corneli'a si si-ar cresce copii cá dens'a, totusi amu avé lipsa si de invetiatori. D'apoi asia, — cá precum amu amintitu, in lips'a scõleloru de fetitie — puçine din floricelele nõstre se crescu asia precum s'ar asteptã. Deci pãna ne vomu realisã dorintiele in acest'a directiune, mai multa lumina, si mai mare zelu cãtra scõle! Popõrele cele mai culte si mai invetiate au domnitutotudéun'a asupr'a popõreloru mai neculte. Sciintia a fostu si este spriginulu celu mai puternicu alu omeniei. „Sunt done drepturi — dice Lamartine — pre cari vécurile le-au vedutu pre rendu predõmnindu pre pamentu: dreptulu de putere si de invingere, pre care niciodata nu-lu võiu aprobã; dreptu brutalu in contr'a caruia ori-care civilizatiune a fostu intemeiata si se desvõlta: mai este inca unulu nu mai puçinu domnitõru, nu mai puçinu siguru, dar mai mõralu si mai ddiescu, acest'a este acela pre care lumea ilu recunõsce fara se scie, este acela care ne va face se triumfamu fara pedeca, este in fine dreptulu de civilizatiune sau de lumina.“ „Lumin'a unei natiuni inse adauge dr. Marienescu — e inteligentia, adeca õmenii invetiati. Nimicu nu e mai frumosu si mai salutariu pentru o natiune decãtu a avé inteligentia in mare numeru. Acest'a o dovedesce esperimentia de tãte dilele din acele semne de propasire, ce le-au adusu inteligentia la fia-care poporu.“

Inteligentia e manuducatoriulu unui poporu in lumea civilizatiunei si culturei; inteligentia e angerulu retinetõru dela vieti'a selbateca si immoralã si e lumin'a, care imprascie intunecimea mintii; inteligentia precurma credintia desiarta si aréta moralulu adeveratu: arãta adeverulu, bunulu si frumosulu, — ce unu poporu care se iubesce pre sine si isi doresce fericirea, are de a-si cãscigã si pastrã. Inteligentia e avocatulu si doctorulu unui poporu: ea e flõrea si fructulu, ide'a si sufletulu poporului. Flõrea inse cá se se pãta desvõltã, are lipsa de sucuri nutritõrie. Acele sucuri, — cându e vorb'a de formarea inteligentii din sinulu poporului, sunt facul-

tatile; cu care acest'a e daruitu dela natura. Facultatile inse sãu talentele cu care e inzestratu unu poporu, trebuie cultivate. Midiolõculu prin care se pãta face acest'a, sunt scõlele. „Dara pãte va dice cine va scõle: la fete, scõle mã baieti, cine va invinge? Iogã. Respundemu enasi, cá fia-care bõla, si fare léculu seu si fia-care lipsa isi fia espedientulu seu. In casulu primu s'a disu, cá trebuie se se innesca puterile femeiloru prin reuniri; er in casulu alu doilea aflandu pre langa reuniuni si alte midiolõce forte salutare pentru cultura poporului, cari la noi forte puçinu sar de locu nu se puã in praxa. Trebuie numai vointia si lucru, cáci timpulu nostru nu pretinde dela noi nimic ce ar contradice naturei nõstre, nimic ce ar trece preste marginea puteriloru nõstre; ci numai singuru acele, cari omului dupã natura sa cea rationalã si se cuvinu, si la ce elu prin acondarea si incondarea puteriloru sale atãtu fisice cãtu si mõrale pãte se ajunga. Scurtu: elu nu pretinde dela noi decãtu numai si singuru perfectiune. Deci cá mai cu inlesnire se pãtemu face destulu acestei pretensiuni a timpulu, me võiu misu a aréta modulu cum se pãte crea o inteligentia brava din poporu si cu permisiunea invetiatului dr. Marienescu võiu face se se mai audia unele din ideile sale in faciã acestei onorable adunari.“

Intrebandu-ne dar, cá in ce modu se crescu tinerii de o cultura mai inalta, cari la timpulu seu se formeze inteligentia? Vomu responde, cá sau prin parintii lor, sau prin poporulu lor. Cercãndu crescerea tineriloru numai prin parinti, vomu afla dupã esperiintia de tãte dilele, cá din 10 celu multu doi au gatatu scõlele numai cu cheltuielile dela parinti, altii 2—3 cu ceva puçinu ajutoriu dela ei si ceialalti cu truda si jertfirea lor. Asia s'a formatu mai tãta inteligentia la noi pãna acuma.

Altmintrenea pentru o cultura mai inalta se cresce prin parinti numai o parte mica, cáci cea mai mare remane la agricultura si o alta parte mica la industrie si negutiatoriã. Caus'a o aflamu in acele impregiurari, cá parintii sau nu sunt avuti cá se pãta sustine pre fiii lor pre la scõle, sau nu au consciintia de sine si de poporu, nu au boldu, indemnu si dragoste cãtra cultura. Aci trebuie dar se se impreune datorintiele celoru cu putere sufletesca cu ale celoru cu putere materiale. Altmintrenea nu e mantuire si nu vomu inaintã. Au nu e tristu lucru, cându noi asia puçinu tineri avemu pe la scõlele inalte si in deosebi pre la universitati? Asiadara singuraticii puçinu potu face, deci poporulu in unire trebuie se se ingrigiasca pentru crescerea fii lorului. Dar cum fi va cresce si poporulu? Modululu vomu spune, dar pentru ca se intielegemu lucrulu mai bine, se luamu unu exemplu.

Pre unele locuri barbatii invetiati se impreuna intr'unu numeru de 10—20 sau si mai multi si alegu din sinulu comunitatii lor unu tineru, doi cu purtare buna si cu talentu, fi trimitu pre spesele lor la scõle, fi

crescu si i sustinu accio pana au gatatu tote — ca pe urma se se reintorca spre onorea si folosulu comunitatii lorulu. Asemenea fapte le facu mai multe comunitati. Cu durere inse trebuie se se exprime ori si cine, ca asia ceva piasa, noi nu se intempla.

Veculu nostru, inse acest'a o cere dela noi. Se si alega dar fia-care comunitate din tinerime doi pana trei prunci cu talentu si cu purtare buna si se-i tina la scoala, sau celu puçinu pre cei cari fi au pre la scole si parintii loru s'au seracitu, se-i ajute, ca se se pota reintorce in midiuloculu poporulu cu cunun'a creșterii bune si a sciintieloru spre onorea si folosulu comunitatii respective. „Sed cecinit Cassandra, nemo autem vocem audivit ejus.“

Asemenea se potu face petreceri, baluri cu asemenea scopu; seu se spriginimu asociarile prin colecte. Intre omenii nostri sunt multi, cari fara greutate ar pute da pre luna 2 fl. Intr'o comunitate se se afie asia numai 5 insi, oca pre anu vinu 120 fl., se fia 10 cari dau cate 1 fl. pre luna, suie pe anu era 129 fl., mai potu fi inca 20 cari se dea lunatimu 50 cr. suie pre anu era 120 fl. si apoi la olalta 360 fl.

Acest'a e o suma, cu care se potu sustine vre-o 2—3 tineri la scolele mai mici si se pote ajuta unulu forte bine la scolele mai inalte si la universitate.

Cu mare usurintia isi pote spori poporulu inteligintia, si atunci, candu are materialu destulu adunatu spre scopulu acest'a, adeca candu are fundatiuni. Inse durere, poporulu nostru n'are fundatiuni destule, caci omenii particulari puçini au facutu fundatiuni. Asi pute insira prea multi, cari ar pute se faca atari fundatiuni, dar inca n'au facutu nimicu seu forte puçinu in relatiune cu starea-le materiale. Dar fiindu-ca mai traiescu si e cu putintia, ca de acum se faca, se speramu, ca dor li se voru moia inimele, ca se jertfiesca si ei pentru fericirea poporulu din care s'au nascutu.

In acest'a directiune o singura institutiune avemu, dela care multu asteptamu si acest'a e Asociatiunea.

Midiulocele ei inse sunt cu multu mai slabe decatu se ne pota ajuta pre toti. Nu voiescu si nici nu-mi stau la dispositiune datele necesarie pentru enumerarea ajutozeloru ce le-a primitu poporulu din partea acești Asociatiuni, dar totusi nu potu se nu amintescu, ca singura comun'a nostra Becleanulu a avutu 3 tineri cu 3 ajutoze, unu studentu ajutoratu cu 63 fl. si 2 maestrii unulu cu 50 fl. si altulu cu 25 fl., er in anulu acest'a incependu i se va da scolei nostre din partea Asociatiunei frumosulu ajutoriu de 100 fl. anuatim, pentru care suntemu multiamitori si promitemu — dupa debilele nostre puteri — prin nisuintia si zelu a ne areta demni de acestu spriginu caldurosu, cu care acesta institutiune binefacatorie a imbratiosiatu comunitatea, scol'a si tinerimea nostra.

Deci care, inima bine simtitorie se nu se insufletiesca de o atare institutiune binefacatorie? Ce sufletu iubitoriu de cultura si binele patriei pote se remana nepasatoriu faça de nescu scopuri asia salutarie si maretie?

Care, preotu ori mirenu, inteligentu ori plugariu, consciu de sine, iubitoriu de sciintia si harnicu de a si castiga pânea de tote dilele nu se va face membru alu acești Asociatiuni?

Candु tote aceste intrebari voru fi rezolvate prin fapte, — ceea ce si asteptamu — atunci poporulu va da din sinulu seu:

Preoti harnici si invetiati, apoi Invetiatori buni si consci de chiamarea loru pre cata de grea pre atatu de frumosa si sânta, lavetatori intielepti, cu tactu si cu sciintia, Et a chiamarea loru.

Ei trebuie se invetie prunci de o parte a cetii si a scrie in limb'a mamei, si ca se nu fiu neiu intielista adaogu, ca pentru o cultura mai inalta este de lipsa si cunoscintia limbeloru patriei, a indrepta datinele, si moravurile cele rele si a sadu in pepturile loru cele fragede si nutrimentulu iubirei cãtra concetatieni si cãtra binele comunu; de alta parte inse de a descoperi intielegerile si talentele mai inalte ale generatiunei celei tinere spre ale scole din pulberea si intunereculu nesciintei; a cunósce prin intrebarile cãtra invetiacei loru, care ce talentu, ce aplicare si ce inclinãre are, au dora nu talentulu, aplicãrile si inclinãrile facu pre invetiati, artistii si literatii unui poporu? Invetiatorii trebuie se descopere tote aceste donuri si acestu mare secerisiu facutu in scolele comunali, se-lu impinga necontentitu inainte spre a inavuti scolele midiolocii si cele inalte. Astufeliu trebuie se ne dea invetiatorii comorile intielesuali cu cari e inezestratu poporulu. — Nu e destulu deci a invetia pre prunci a scrie si a ceti, — ei trebuie a nu lasa se se perda nici unu talentu, a face se se ivesca tote superioritãtile, ale pune pre fia-care la locul loru, dandu-le gradulu de invetiatura ce li se cuvine.

Altmintrenea catu de multe pietrii scumpe si cu o stralucire din cele mai curate se perdu fara de urma; caci sciint'a nici odata nu le-a desfasiuratu inaintea loru marile ei pagine inavutite cu lucrarile spiritulu omenescu de atatea vecuri. Apoi lipsele nostre si devista veculu de faça, care este: „inainte“, cere dela noi invetiatori buni nu numai in scolele comunali, ci si in scolele reali, in gimnasii si la universitati.

Mai departe vomu ave advocati si medici si in fine inteligintia in sensulu strinsu alu cuventulu.

Inteligintia are chiamarea de a crea literatur'a poporulu din care face parte si care singura traiescu dupa ce poporulu a disparutu. Da! caci timpulu totu nimicesce, nelasandu in urma decatu negra si infioratorea pustietate. Furi'a lui nu cunósce margini. Tote voiesce a le tãri cu sine in marea nimicirii. Necrutia torii lui dinti cu aceeasi nepasare rodu la tote lucrurile, ce cadu sub imperati'a lui. Singura sciint'a e neperitorie si glorificata de lumea intrãga. Asia dara sciintia si intunereculu, vieti'a si mortea stau in faça fia-carui poporu.

Intunereculu sau mortea sunt delaturate in mare parte din calea progresulu, ce-amu inceputu; dar daca intregu poporulu voiesce a se inaltia pre aripele vietiei

si ale sciintiei pâna la tînt'a lui menita, atunci la lucru cu mai mare zelu si caldura, cãci nici o invingere fara lupta si nici unu cãscigu fara munca.

Sè se incèpa lucrulu din fundamentu, din sinulu familiei plugariului nostru.

Sè se întórca tierancei lucrurile sale muieresci din cas'a si cerculu familiei. Ea prin acèsta isi va lungi vièti'a, juneti'a si frumseti'a ei.

Grigile ei voru ferici cas'a tieranului si mam'a mamei va cresce pruncii, facèndu astufeliu din fie-care casa unu institutu de crescere.

Sè se adaoga la lucrurile muieresci ale económeloru nôstre cultivarea unei plante si atunci se va face pasulu celu mai siguru pentru civilisatiunea femeiloru si a tieraniloru nostri.

Cã inse acèsta civilisatiune se inforésca, se pasimu cu totii in unire: se facemu si se ajutamu scótele pentru prunci si fetitie, se imbratiosiamu si incuragiamu reuniunile, se facemu fundatiuni si se aretamu cã ne zace la inima binele comunu, facèndu-ne cãtu de multi membri ai acestei Associatiuni, cãci asia vomu inaintã. Acést'a o dorescu si eu si ce-amu doritu amu disu si mi-amu mântuitu sufletulu.

Becleanu, in Augustu 1883.

Ioanu Boteanu m. p.,
teologu.

Idei pentru filosofi'a istoriei omenirei, de Herder, aparute la 1784—1794.

(Versiune.)

„Intre scrierile lui Herder se distingu ideile sale pentru filosofi'a istoriei omenirei, in 4 pârti; dauna numai cã au ramas neinchiaiate. Cu tóte cã si in aceste afla omulu mai adese decãtu ar asteptã cine-va dela scopulu filosoficu si istoricu alu acestei opere, acele idei poetice orientale, cari le-a preseratu Herder pretotindeni si fara crutiare; totusi nu arare-ori in acestu limbagiu inforilatu zace celu mai puternicu adeveru, carele cu ajutoriulu tipului lucra cu atãtu mai cu efectu. Cu ceea-ce elu intrece sistemele nascute pe timpulu seu, este mai cu sama o descriere mai viua si mai subluma a naturei si o impacare armoniósã a acestei'a cu moral'a omenirei. — Pölitz.

Noi de comunu ne indestulimu a privi pamentulu cã unu graunte de pulbere, carele innóta (plutesce) intr'unu abisu mare, in care isi indeplinescu cursurile loru pamenturi in giuru de sóre, in care acestu sóre cu o mie de alti sori se invertè in giurulu centrului seu, si póte mai multe astufeliu de sisteme solari in spatiulu infinitu alu Ceriului isi indeplinescu cursurile loru, pâna cãndu ni se perde atãtu intipuirea, cãtu si mintea in acèsta mare a imensitatiei si a marimei eterne si nu afla nicairi margini, nici capetu.

Ci singura uimirea in carea ne pune o astufeliu de contemplare, care ne nimicesce, nu póte se fia influinti'a cea mai nobila si mai durabila asupr'a nôstra. Natur'a cea indestulita cu sine pretotindeni totu atãt'a pretiuesce acestu firu de pulbere, cã si unu întregu imensu. Ea a determinatu

puncte de esistenza, in cari sè se formeze lumi, si in fie-care din aceste puncte ea se afla cu deplina si nedespartibila concupia de putere, intielepciune si bunetate, cã si cãndu nu ar fi alti atomi lumesci. Cãndu deschidu eu asia dara acèsta mare carte cerésca si vedu inaintea mea acestu imensu palatiu, pe carele singura Dumnedieirea flu putè implea pretotindenea, atunci eu conchidu dela întregulu la singuratecele pârti, si dela pârti la întregulu. Numai o unica putere a fostu, carea a creatu splendidulu sóre si carea sustine firulu de pulbere pre care me afu eu; numai o unica putere este carea sustine acea cale a laptelui de sori, cari in virtutea legei de gravitatiune influintiéza asupra pamentului. Asia dara fiindu-cã eu vedu, cã spatiulu, ce-lu ocupa acestu pamentu in sistem'a nôstra solara, precumu si punctele, ce le atinge in rotirea sa, marimea sa, mass'a de impreuna cu totu ce depinde dela aceste, sunt determinate prin legi, cari lucra infinitu; nu numai cã voiu fi indestulitu cã me afu in loculu acest'a, si me voiu bucurã cã pre acestu locu amu pasitu in chorulu armoniosu alu fiintieloru fara numeru, ci lucrarea mea mai subluma va fi se me întrebu, ce amu se fiu pre loculu acest'a, si mai probabilu, ce potu se fiu pre densulu. Daca eu asi aflã chiar si in cele mai marginite contradictóre dupa parerea mea, nu numai urmele acelei puteri mari creatóre, ci si o legatura vedita a pârtiei celei mai mici si neinsemnate cu planulu creatoriului pâna in infinitu; calitatea cea mai frumósã a ratiunei mele imitãtorie de Dumnedieu va fi, de a urmã planului acestui'a si a me conformã ratiunei ceresci. Deci pre pamentu nu voiu cautã ângerii ceriului, ci me voiu nisuf de a aflã locuitori de ai pamentului, adeca ómeni si voiu fi indestulitu cu tóte cele ce marea mama produce, nutresce, suferè si in urma primesce cu iubire in sinulu seu. Alti planeti, frati de ai pamentului nostru, potu sè se laude cu alte si sè se bucare de alte fiintie póte mai minunate; ci destulu atãt'a, cã pe densulu vietuesce ceea-ce póte vietuif. Ochiulu meu este creatu pentru radiele solari in acèsta departare dela sóre si nu intru alt'a, urechi'a mea este pentru acestu audiù, corpulu meu este pentru acèsta massa de pamentu, tóte simtirile mele pentru acèsta organisatiune. Amesuratu lucra si puterile mele sufletesci. Asia dara întregu cerculu de activitate a genului meu este asia tare determinatu si circumscrisu, cã si mass'a si calea ce are se o faca pamentulu, pre carele eu amu se traiescu si se moriu. Inse cu cãtu acést'a mama a mea se tine de unu mai mare choru de armonia, bunatate si sapientia; cu cãtu sunt mai puternice si mai minunate legile ei, pre cari se baséza esistenti'a ei si a altoru lumi; cu cãtu mai multu observezu, cã in ele tóte urméza din un'a si cã un'a servesce spre tóte, cu atãtu mai virtosu nu-mi afu nice eu sórtea legata de acestu firu de pulbere, ci legata de legile cari gubernéza firulu de pulbere.

Puterea carea cugeta in mine si lucra, dupa natur'a ei, este o putere asia de eterna cã si aceea, carea tine impreuna sori si stele; instrumentulu seu se póte róde, sfer'a activitatiei sale se póte schimbã, precum se trecu pamenturi si stele isi muta loculu; dar inse legile prin cari ea isi are esistenti'a (*id esse*) si in puterea càroru se arata in alte aparitiuni, nu sè schimba nici cãndu. Natur'a ei cã si ratiunea lui Dumnedieu este eterna si colonnele (proptecele) esistentiei mele (nu ale aparitiunei corporali) sunt atãtu de tari, cã si pilastrii

universului. Căci toată esistența își este egală sîși, ea este basată pe aceleși legi atît în cele mai mari, cît și în cele mai mici. Construcțiunea edificiului lumesc îmi asigură așa dară simburile existenței mele, adică viața mea internă pentru eternitate. Eu voi fi ceea ce sunt, ori unde și ori cînd voi fi; o putere în sistemul tuturor puterilor, o ființă în armonia nepatrundibilă a unei lumi dumnezeiești.

— Plantele sunt un fel de organizație mai înaltă decît toate fapturile pământului și au un circuit așa de mare, încît se perdu în această și în unele familii se apropia de regnul animal. Plantă are un fel de viață și etate; ea are genuri și generare (producție), viață și moarte. Suprafața pământului a fost mai întîiu pentru ea decît pentru animal și pentru om; pe totu locul ea se îndesa înainte acestora și chiar pe stînci, cari nu servesc altor ființe de locuință, ea se acatiază în specie de muschi și mușchișii și vegetează.

Unde numai un graunțel de pământ poate primi în sine semînța ei și-lu încăldiesce ună radia de soare, ea priștesce și apoi mure o moarte fructificatorie, căci pulberea ei servescă că sinu de mamă pentru alte plante. Estu modu stînci devinu invescute cu ierburi, estu modu deseca mocirle și devinu cu timpul locul cel mai roditoriu. Această putredire a plantelor și nascerea altor pre locul lor este florarii cea pururea lucratorie a naturii pentru organizațiunea fapturilor și pentru mai departe cultura a pământului.

Estu lucru vedutu, că viața omenescă, încât este vegetație, are sôrtea plantei. Perioadele vieții noastre sunt perioadele de viață ale plantei; ne nascem, crescem, înflorim, vestedim și morim. Pînă cîndu omul cresce și succulu în elu este verde, cîtu-i pare lumea de largă și placută! Elu își intinde ramurile, și crede că va cresce pînă în ceriu. Asia îl chiama natură la viață, pînă cîndu cu puteri june și cu activitate neobosită își câștiga toate acele facultati, cari a vîitu natură a le perfecționă în densulu. După ce scopulu este ajunsu, ea îl parascesce pe încetulu. În primăveră vieții noastre că și în timpul de înflorire alu primăverii, cu ce bogății e încarcata natură pretotindenea. Pare că ar voi se semene o nouă creație cu această lume de florie! Cîte-va luni după aceea cum sunt schimbate toate! Cele mai multe flori sunt cadute; cîte-va fructe abia priescu! Cu mare osteneală și nisuintia a poporului ele se cocu. Și numai decît frundiele incepu a îngalbeni și a se vestedi. Apoi pomulu își scutura perulu încaruntitu pe urmă copiiloru sei iubiti, cari l'au parasitu, și acumă éta-lu cum sta plesiuvu, fără frundie; viscolulu îi rapescă crengile uscate, pînă cîndu în fine cade de totu la pământu.

Ce! nu trece și omulu prin aceleși fase, dacă îl consideră planta? Ce imensitate de speranță, prospecte și de indemnuri (balduri) de activitate îi implu inimă juvenila! Elu are încrederea de a pute face totu și tocmai fiindu că are încredere, îi și succede; căci noroculu este logodnă junetiei! Cati-va ani și éta se schimba toate în giurulu lui, singuru numai fiindu-că se schimba elu. Cu cele mai puține din câte a vîitu a face, a estu la capetu; și ferice de elu de cum-va nu mai voiescă se îndeplinescă acele acumă la timpu neoportunu; ci voiescă se trăiescă în pace.

Au facutu unii o laudă foarte nedreaptă genului nostru, cîndu au afirmatu, că într'ensulu se află toate puterile și facultatile tuturor ființelor întrunite în gradulu celu mai perfectu. Laudă această pe lîngă că este nedemustrăvera, este sîși contradicatorie, căci vedutu este, că în casulu acela o putere ar neutralisă pre cealaltă și atunci creatură ar fi lipsita cu totulu de gustarea ființei (existenței) sale. Cum se pôte aceea, că omulu se înflorască că florie, se pipăe că painginulu, se edifice că albină, se suga că fluturele și totu odata se posseda țăriă musculară a leului, desteritatea elefantului și artea castorelui? Și posiede elu aceea intimitate, mai cuprinde elu macar ună din aceste puteri cu aceea intimitate, cu carea o cserceza și folosescă ființa respectivă?

De alta parte era au vîitu unii, dacă nu a-lu degradă pînă la animalu, dară a-i denegă caracterulu propriu genului seu și a-lu face unu animalu, carele nisuindu-se spre o perfecțiune mai înaltă, și-a perdutu cu totulu proprietatea speciei sale. Acuma este lucru evidentu, că această sta în contra adevărului și evidentiei istoriei sale naturali. Vedutu este, că elu are proprietati, pe cari nu le posedu animalele, și că elu a produsu lucrari, cari bune ori rele, îi remanu lui proprie. Nici unu animalu nu are limba (grău), precum are omulu, cu atîtă mai puțin scrisoarea, tradițiune, religiune, legi voluntarie și drepturi. În fine nici unu animalu nu are macaru aceea cultura, îmbracaminte, locuință și arte, acelu modu de viață, acele balduri neînfrenate, acele opinii sbrdatice, cu cari se distinge aproape fiecare individuu omenescu. Noi nu cautamu aci, dacă sunt toate spre folosulu au spre daună speciei noastre; destulu atîta, că este caracterulu speciei noastre.

Statură omului este dreaptă; unicul pre pământu în respectulu acesta. Căci cu toate că ursulu are talpa lată și la luptă se ridică în susu; cu toate că moimele uneori mergu sau fugu ridicate în susu, totuși mersulu dreptu remane numai omului propriu și naturalu. Piciorul seu este mai latu și mai tare; elu are unu degetu la picioru mai lungu decît celelalte, pre cîndu moimă are în locul degetului mare, unulu că degetulu policariu; și calcaiulu este asemenea cu talpă. Pentru statură această sunt acomodati și toti muschii. Pulpă este marită; basenulu este îndereptu, sioldurile sunt largite; spatele este mai puțin strimbatu; pieptulu este largitu, elu are umeri și mîni cu degete pipăitorie; capulu este întaritu prin muschii grumazului și astufeliu înalțiatu de corôna a întregu edificiului, omulu este *άνθρωπος* (antropos), o faptura ce caută departe preste sine și în juru de sine.

Inse statură dreaptă este pentru omu singura naturală; elu mai este organizațiunea pentru întreaga chiamare a speciei sale și caracterulu seu deosebitoriu. Nici unu poporu pre pământu nu s'a aflatu amblandu pre patru picioare; ci chiar și cei mai selbateci au amblatu dreptu, pre lîngă toate că unii în privința culturii și a modului de viață se apropia așa tare de animale. Pentru ce se primimu noi dară nesce paradocse nedemustrate, mai cu totulu contradicatorie, pre cîndu structură omului, istoria speciei sale și întregă analogie a organizațiunii de pre pământulu nostru ne conduce la altu-ceva? Nici o faptura din câte cunoșcemu, nu a estu din organizațiunea sa originaria. La omu toate sunt acomodate staturii ce o are; pentru ce dară se aruncamu în pul-

bere diadem'a ce ne este data de a fi ales, si se nu voimu a vedé tocmai centrulu cercului, in care se paru a se intruni toti radii?

Dupa ce mam'a creatória si-a indeplinitu opurile sale si a fíinitu tóte formele, cari erau posibile pe acestu pamentu, stete locului si fece o reprivire preste opurile sale; si cându vediu, cá pe lãnga tóte mai lipsesce pamentului decórea lui cea mai de frunte, regentulu si alu doilea creatoriu; éca atunci formã ea frumseti'a omenésca si disé celei mai tinere dintre fapturi: „Scóla-te de pre pamentu! lasata de capulu teu, ai fi animalu cá si alté animale; inse din gratia si iubirea speciala a lui Dumnedieu mergi dreptu, si fi Dumnedieulu animaleloru!“

O nu! nu te-ai lasatu nedescoperitu fapturilor tale, tu ivorvu vecinicu a tóta viéti'a, a tóta fiinti'a si form'a. Animalulu plecatu cu capulu cátra pamentu simte puterea si bunefatea sa, de si intr'unu modu obscuru, eserciandu puterile si aplicãrile sale conformu organisatiunei sale; elu vede in omu dieitatea visibila a pamentului. Éra pre omu flu ridicasi, cá insusi fãra se scie si se vrea, se caute dupa caus'a lucrariloru, se ghicésca legatur'a lor, si estu modu se te afie pre tine legatur'a tuturoru lucrariloru, esenti'a esentieloru, esistenti'a a tóta esistenti'a. Interiorulu naturei tale nu-lu cunósce, fiindu-cã elu nu cunósce si nu vede puterea din lãuntru a nice unui lucru; dara cându voiesce se-ti dea form'a, éta a retacitu si cauta se retacésca; pentru cá tu esci fãra forma, de si prim'a si unic'a cauza a tóta form'a. Si cu tóte aceste cea mai mica licurire a mintei omenesci despre tine, este lumina si fia-care altariu falsu, pre care ti l'a ridicatu, unu monumentu nefalsu nu numai alu esistentiei tale, ci si alu putintiei omenesci de a te cunósce si a te adorã. Asia dara religiunea chiar si numai privita cá si unu esercitiu alu mîntei, este umanitatea cea mai inalta, este cea mai sublima flóre a sufletului omenescu.

(Va urma.)

Militaria. *)

Consemnare

despre oficerii romani nascuti in tînutulu fostului alu II-lea regimentu romanescu de margine, resp. alu 17-lea de infanterie, cari au esitu parte din institutul mili-tariu din Naseudu, ce s'a intemeiatu de cátra imperatulu Iosifu II. la a. 1784, parte din scólele normale, triviale si din gimnasiulu dela Naseudu, parte din Academi'a mili-tara, precum si din alte scoli militare. Acésta consemnare cuprinde pe oficerii cari au servitu (si unii mai servescu) dela infintiarea regimentului alu II-lea de mar-gine pãna astadi impreuna cu numele de botezu si de familia, locul nascerii, trup'a sau regimentulu la care au servitu sau servesce, chargea, decoratiunile respecti-

*) Acestu catalogu interesantu si instructivu e destinatu de cátra on. domnu computoriu alu ei a se publicã atãtu in „Observatoriulu“ cátu si in „Transilvani'a“, in care au aparutu si Istori'a regimentului II. granitariescu si mai multi articlii militari in vre-o 8 ani. Ii facemu locu in ambele foi cu cea mai mare placere.

viloru si alte date de interesu. Pentru usuratate s'a com-pusu in ordinu alfabeticu:

1. Alexi Artemiu P. Dr. in filosofia, locotenente la reg. 63 de linie, decoratu cu „Medali'a de aur, Bene-merenti cl. I. a regelui Romaniei Carolu I., nasc. in San-georgiu.

2. Andriesiu Gavriila, locot. la reg. 63 de linie, n. in Naseudu.

3. Androne Vasile, la reg. 17 de margine locot. superioru, dec. cu „Crucea pentru armata“, nasc. in Naseudu.

4. Antonu Ionu jun. locot. superioru la reg. 50, nasc. in Naseudu.

5. Antonu Ionu senior, locot. la reg. 17 de margine, cu „Crucea pentru armata“, n. in Naseudu.

6. Antonu Nicolae, cap. la reg. 17 de margine si 50 de linie, dec. cu „Medali'a de resboiu“ si cu „Cru- cea de serviciu“, a luptatu in a. 1848—9, n. in Naseudu.

7. Antonu Toaderu, cap. intru tóte ca Antonu N. cu carele este frate, servitu la reg. 17 de Granitia nr. 11, 51 de linie, a luptatu la a. 1848, 1849 si 1859 cu lauda.

8. Arsentu Franciscu, locot. superioru la reg. 50, nasc. in Gledinu.

9. Arsentu Toaderu, majoru la reg. 17 de mar-gine, dec. cu „Ordinulu lui Leopoldu cl. III.“, s'a dis-tinsu in a. 1848—9, nasc. in Gledinu.

10. Arsentu Valeriu, locot. la reg. 17 de margine, nasc. in Gledinu.

11. Bacea Iacobu, cap. la reg. 63 si 31 de linie, dec. cu „Medali'a de resboiu“, nasc. in Borgo-Rusu.

12. Balesianu Andreiu, loc. la reg. 17 de mar-gine si 61 de linie nasc. in Lesiu.

13. Barna Teofilu, cap. la reg. 17 de margine si 62 de linie, nasc. in Maieru.

14. Berariu George, locot. sup. si comandante de baterie la reg. 17, dec. cu „Crucea pentru armata“, s'a distinsu la Bëndenthal, Hagenau, Sonnenwald, Sorgheim, Schwarzwald, Salzbad si a fostu vulneratu la Pfulendorf, nasc. in Zagra.

15. Bobu Carolu, locot. la reg. 17 de margine, fu vulneratu la Areda. nasc. in Maieru.

16. Bodescu Iosifu, { ambii sunt frati din Salv'a, si se afla in serviciulu armatei romane, in care

17. Bodescu Nicolae, { s'au distinsu la Plevn'a in a. 1877 sunt locot. superiori.

18. Borcocelu Dãnielu, cap. la reg. 17 de margine, dec. cu „Crucea pentru armata“, fu vulneratu la Marco Piave in 28/10 1813, nasc. in Gaureni.

19. Borcocelu Eugeniu, cap. la reg. 17 si 9 de margine, dec. cu „Medali'a pentru resboiu“ si „Cru- cea pentru servicii“, a luptatu in a. 1848—9, nasc. in Gaureni.

20. Borcocelu Ionu, locot. la reg. 41, nasc. in Gaureni.

21. Borgovanu Davidu, locot. la reg. 16 si 17 de margine, nasc. in Lesiu.

22. Borgovanu Stefanu, capitãnu la reg. 17 de margine si 50 de linie, dec. cu „Crucea pentru merite militare“, „Medali'a de argintu pentru bravura

cl. I., „Medalia pentru resboiu“, „Crucea pentru serviciu“, s'a distinsu la puntea dela Piski in 7 Fauru 1849, nasc. in Sangeorgiu.

23. Bosga Axente, locot. sup. la reg. 17 si 14 de margine, dec. cu „Medalia pentru resboiu“ si „Crucea pentru serviciu“ nasc. in Borgo-Tiha.

24. Botta Gregoriu, locot. la reg. 50 de linie, „Cavalerulu ord. corónei de feru cl. III.“ distinsu in anul 1848—49.

25. Buia Alexa, locot. comand. institutului militar din Naseudu, la reg. 17 de margine, nasc. in Sangeorgiu.

26. Botta Hiobu, locot. la reg. 17 de margine, nasc. in Ilva-mare.

27. Bucila Danila, locot. la reg. 17, dec. cu „Crucea pentru armata“, nasc. in Zagr'a.

28. Campianu Luca, majoru, au servitu la reg. 5, 50, 63 si 64, dec. cu „Medalia pentru resboiu“ si „Crucea pentru merite“, nasc. in Hordou.

29. Capcherment Angelu, (fiulu popei George din Naseudu.) Locot. colonelu la reg. 17, nasc. in Naseudu.

30. Cârculu (Kirku) Artemiu, cap. la reg. 17 si 7 de margine, dec. cu „Medalia pentru resboiu“ si „Crucea pentru serviciu“, nasc. in Rebrisió'a.

31. Cârculu (Kirku) Emil, cap. la regimentulu 7 de margine (reg. de Pioniri), nasc. in Rebrisió'a.

32. Cârculu (Kirku) Macedonu, locot. sup. la reg. 17 de margine, dec. cu „Crucea pentru armata“, nasc. in Rebrisió'a.

33. Câtiulu (Kittulu) Dumitru, locot. la reg. 17 de margine si 50 de linie, nasc. in Zagr'a.

34. Câtiulu (Kittulu) Petre, locot. in armata Romaniei, a escelatu la Plevn'a, nasc. in Naseudu.

35. Cardanu Onisioru, locot. la reg. 17 de margine, nasc. in Rodn'a.

36. Cârlanu Grigore, locot. la honvedi, nasc. in B.-Dioseni.

37. Carpu Ionu, locot. sup. la reg. 17 de margine, s'a distinsu la Wilmich, n. in Salv'a.

38. Corbulu Toaderu, locot. la reg. 17 de margine, dec. cu „Crucea pentru armata“, nasc. in Zagr'a.

39. Dembu (Motiu) Atanasiu, locot. la reg. 17 de margine, dec. cu „Crucea pentru armata“, distinsu in a. 1848—9, nasc. in Zagr'a.

40. Dochie George. locot. la reg. 17 de margine, nasc. in Feldru.

41. Dodie Ionu, locot. sup. la reg. 17, dec. cu „Crucea pentru armata“, nasc. in Mocodu.

42. Domide Davidu, locot. la reg. 17 si 14 de de margine, dec. cu „Crucea pentru armata“, nasc. in Rodn'a.

43. Domide Florianu, cap. la reg. 62, dec. cu „Medalia pentru resboiu“ si „Crucea pentru serviciu“, nasc. in Rodn'a.

44. Domide Gerasimu, locot. la reg. 63 si 82 de linie, si mai tardiu capelafu castrense, nasc. in Rodn'a.

45. Domide Leonu, cap. la reg. 50 si 51, dec. cu „Medalia pentru resboiu“ si cu „Crucea pentru serviciu“, s'a distinsu in resboiulu din 1882 din Hertie

vin'a la Malieva Radan, pentru care bravura a capatatu laudatoru Prea Inaltu, nasc. in Rodna-vechia.

46. Domide Pantilimonu, tata lui Domide Leonu, cap. la reg. 17 si 13 de margine, si la 50 de linie, dec. cu „Crucea militara pentru merite“, „Cav. ord. rusescu S. Anna cl. a III-a“, „Medalia pentru resboiu“, „Crucea pentru serviciu“, s'a distinsu in a. 1848—9 in 17 lupte, n. in Rodna noua.

47. Draganu Demetriu, locot. la reg. 17 margine, dec. cu „Crucea pentru armata“, nasc. in Zagr'a.

48. Fetti Spiridonu, locot. la reg. 17 de margine, nasc. in Suplaiu.

49. Flore Ionu, locot. la reg. 17 de margine, dec. cu „Crucea pentru armata“, nasc. in Sangeorgiu.

50. Gaftone Stefanu, locot. la honvedi (militia) nasc. in Salv'a.

51. Gaboru Enricu, locot. colonelu la reg. 50 si 29 dec. cu „Medalia de resboiu“ si „Crucea pentru serviciu“, nasc. in Sieuti.

52. Gaboru Ionu, capitanu manip. la Dragoni Savoieni Nr. 5, tatalu lui Gaboru Enricu si Iosifu, nasc. in Sieuti.

53. Gaboru Iosifu, colonelu la reg. alu 5 de Husari si alu 5 de Dragoni, dec. cu „Ord. corónei de feru cl. III“, „Medalia de resboiu“, „Crucea pentru serviciu“, s'a distinsu in a. 1849, nasc. in Sieuti.

54. Gabrielu Constantinu, locot. sup. la reg. 17 de margine, dec. cu „Crucea pentru armata“, nasc. in Naseudu.

55. Gabrielu Leo, locot. sup. la reg. 17 de margine, nasc. in Naseudu.

56. Gabrielu Pantilimonu, locot. la reg. 17 de margine, dec. cu „Crucea pentru armata“, s'a distinsu la Ared'a, nasc. in Naseudu.

57. Gavrilutiu George, locot. la reg. 63, nasc. in Naseudu.

58. Georgitia Iosifu, locot. la reg. 17 si 12 de margine.

59. Gallanu Danila, locot. sup. la reg. 17 de margine, s'a distinsu la Strassburg in 26 Octobre 1793, nasc. in Naseudu.

60. Grapini Pamfilie, locot., apoi capelanu campestru la reg. 63, nasc. in Siantiu.

61. Grigoritia Ionu, locot. la reg. 17 de margine, nasc. in Naseudu.

62. Hanganu Andreiu, locot. sup. la reg. 64, nasc. in Borgo-Bistritia.

63. Hangea Bobu Alexandru, locot. la reg. 63, nasc. in Maieru.

64. Hangea Severu, cap. la reg. 17 si 50, dec. cu „Medalia de resboiu“ si „Crucea pentru serviciu“, nasc. in Maieru.

65. Iechimu Mihaila, locot. sup. la reg. 16 de margine, nasc. in Monoru.

66. Iftene Ionu, locot. sup. la reg. 17 de margine si 50 de linie, nasc. in Mocodu.

67. Ignatu Nechita, cap. la reg. 17 de margine si 50 de linie, dec. cu „Medalia pentru armata“ si

„Crucea pentru serviciu“, astăzi se afla în armată României că locot. colonelul, nasc. în Salv'a.

— 68. Iliesiu Vasile, locot. sup. la reg. 50, nascutu în Feldru.

— 69. Iliesiu Danila, locot. sup. la reg. 17 de margine, dec. cu „Crucea pentru armată“, nasc. în Maieru.

— 70. Iliesiu Stefanu, locot. la reg. 17 de margine, nasc. în Maieru (1790).

— 71. Iliesiu George, cap. la reg. 17 de marg., decoratu cu „Medali'a de aur pentru bravura“, „Crucea pentru armată“, s'a distinsu la Schwiegerheim și Freisprach, (1794), nasc. în Maieru.

— 72. Jard'a Niceforu, cap. la reg. 17 de marg., dec. cu „Crucea pentru armată“, s'a distinsu la Freisprach, Schwiegerheim, Wormsroth, Bingenwald, Stremburg, Sonnenwald, Arcole și Ared'a, nasc. în Rebrisió'r'a.

73. Lazariciu Nicolae, locot. la reg. 17 de marg., nasc. în Rebrisió'r'a.

— 74. Lic'a George, cap. la reg. 17 de marg. și 50 de linie, dec. cu „Medali'a pentru resboiu“ și „Crucea pentru serviciu“, a luptatu în a. 1848—49 cu batal. I., nasc. în Sangeorgiu.

— 75. Luchi Leontinu, cap. la reg. 17 de marg., vice-cap. și presied. la tribun. din Naseudu, nasc. în Feldru.

— 76. Luchi Iosifu, cap. la Honvedi, a servitu și la reg. 50, nasc. în Neposu.

— 77. Lucuti'a Pamfilie, cap. la reg. 63 și alu 5 de linie, nasc. în Borgo-Prundu.

— 78. Lupóe Ioanu, locot. la reg. 63, profesoru gimnas. în Naseudu, nasc. în Sangeorgiu.

— 79. Maniu Pahone, locot. sup. la reg. 17 de marg. și 50 de linie, dec. cu „Medali'a de resboiu“ și „Crucea de serviciu“, comisariu la Montura, nasc. în Zagra.

— 80. Margineanu Ernest, cap. la reg. 50 de linie, dec. cu „Medali'a pentru resboiu“ și „Crucea pentru serviciu“, nasc. în Budacu.

— 81. Margineanu Ioanu, cap. la reg. 50 de linie, dec. cu „Medali'a pentru resboiu“ și „Crucea pentru serviciu“, nasc. în Budacu.

— 82. Maseriu George, locot. sup. la reg. 17 de marg. și 50 de linie, nasc. în B. Tiha.

— 83. Maximu Longinu, locot. la reg. 50 de linie, nascutu în Naseudu.

— 84. Mihalasiu Andreiu, locot. la reg. 50, nasc. în Sientiu.

— 85. Mihalasiu Carolu, cap. la reg. 17 de marg. și 50 de linie, dec. cu „Medali'a pentru resboiu“ și „Crucea pentru serviciu“, a luptatu în a. 1848—49, nasc. în Sientiu.

— 86. Mihalasiu Franciscu, cap. de gendarmerie, a servitu la reg. 17 de marg. și 50 de linie, dec. cu „Crucea de serviciu“, nasc. în Sientiu.

— 87. Mihalasiu Grigore, locot. sup. la reg. 17 de marg., dec. cu „Crucea pentru serviciu“, s'a luptatu în 1848—49 cu multa bravura, nasc. în Sientiu.

— 88. Mihalasiu Ioanu, majoru la reg. 17 de marg., dec. cu „Crucea pentru armată“, nasc. în Sientiu, (1819).

— 89. Mihalasiu Michaila, locot. sup. la manipula-tiune, nasc. în Sientiu.

— 90. Morariu Iacobu, locot. la reg. 17 de marg., s'a distinsu la Warschau în 19 Aprile 1809, a fostu vul-neratu la Marco-Piero în 28 Octobre 1813, nasc. în Zagra (1790).

— 91. Motiu Matheiu, cap. la reg. 17 de marg., dec. cu „Crucea pentru armată“, din Zagra.

— 92. Muresianu Ioachimu, locot. la reg. 50 de linie, nasc. în Rodn'a.

— 93. Mironu Ioanu, locot. la reg. 17 de marg. nasc. în Telciu.

— 94. Muresianu Ioanu, locot. la reg. 50 de linie, nasc. în Rebrisió'r'a.

— 95. Muresianu Iuliu, Dr. în med., medicu de reg. la reg. 2, nasc. în Rebrisió'r'a.

— 96. Munzatu Adolfu Dr., medicu de reg. la reg. 12, nasc. în Borgo-Mijloceni.

— 97. Munzatu Gustavu, cap. la reg. 16 de marg. și 46 de linie.

— 98. Munzatu N., cap. de manipulație, tata la cei precedenti, nasc. în Borgo-Mijloceni.

— 99. Nascuti Albertu, locot. la reg. 50 de linie, nasc. în Naseudu.

— 100. Nascuti Vasilie, consiliariu de manipulație, la reg. 17 de margine, nasc. în Naseudu.

— 101. Nascuti Georgiu, cap. la reg. 6 și 50 de linie, nasc. în Naseudu.

— 102. Nascuti Petrea, locot. la reg. 50 de linie, comand. la montura, nasc. în Naseudu.

— 103. Neamtii Iacobu, locot. la reg. 17 de margine, nasc. în Feldru.

— 104. Ordace Niculae, locot. de reg. 17 de margine, nasc. în Parv'a.

— 105. Pascu Vasile Dr., medicu de reg. la reg. 9 nasc. în Salv'a.

— 106. Pavelea Emilu, loc. la reg. 63, nasc. în Salv'a,

— 107. Pavelea Toaderu, locot. sup. la reg. 17 de margine și 51 de linie, nasc. în Salv'a.

— 108. Perie Dionisiu, locot. la reg. 17 de margine și 50 de linie, nasc. în Gledinu.

— 109. Piorasiu Toaderu Constantinu, cap. la la reg. 17 de margine, nasc. în Ilv'a mare.

— 110. Plaiianu Alexandru, cap. la Husari la reg. 12, nasc. în Mocodu.

— 111. Popu Alexandru, Dr. în med., locot. la reg. 63 și 82 de linie, nasc. în Nușfaleu.

— 112. Popu Alexandru, locot. la reg. 63, nasc. în Poiana (St. Iosifu).

— 113. Popu Anchidimu, capelanu castr., fu omoritu că vicariu în Naseudu în a. 1858, fâra a se fi eruatu omoritorii pâna astăzi.

— 114. Popu Vasile, cap. la reg. 17 de margine, vul-neratu la Hagenau în 12 Decembre 1784, nasc. în Bighigiu (1790 avansatu), mosiu la generalulu Leonidas Popu.

— 115. Popu Gavriila, locot. la reg. 17 de margine, dec. cu „Medali'a de argintu cl. II. pentru bravura“,

„Medalia pentru resboiu“ si „Crucea pentru serviciu“, s'a distinsu in a. 1848—49, nasc. in Feldru.

116. Popu Gavriila, cap. la reg. secuiescu 16, nasc. in Bichigiu, (fiulu lui Popu Vasile Nr. 114).

117. Popu George, locot. sup. la reg. 50 de linie, dec. cu „Crucea militara pentru merite“, a cadiutu la Custozz'a in 1866, nasc. in Lesiu.

118. Popu Iacobu, cap. la reg. 17 si 50, dec. cu „Medalia pentru resboiu“ si „Crucea pentru serviciu“, nasc. in Rodn'a.

119. Popu Ioanu, Dr. in medicina, medicu de reg. batalionulu de venatori 28, nasc. in Bichigiu.

120. Popu Leonu, majoru la reg. 17 de margine, dec. cu „Medalia pentru resboiu“ si „Crucea pentru serviciu“, nasc. in Bichigiu, tata la gener. Leonidas Popu.

121. Popu Leonid'a baronu, majoru-generalu, adjutantu-generalu alu Majestatii Sale si Chefu la cancelaria militara a Majestatii Sale; a servitu la reg. 51 si 63 si este decoratu: „Cavaleru al ordin. coronei de feru cl. II“, „Crucea militara pentru merite“, „Decoratia pentru resboiu“, „Marea cruce a ord. Württembergianu Friedericu“, „Comandore al crucei de cl. I. a ord. m. d. badense de Zähringer Löwen“, „Comandore alu crucei reg. Suedianu de St. Olaf ord.“, „Marea cruce a ord. reg. Italianu Coron'a Italiei“, „Cavaleru alu ord. militariu pentru merite m. d. Hessianu, si alu ord. reg. serbescu Takova“, s'a distiusu la ocuparea Bosniei si a Ertiegovinei cá siefu alu statului majoru-generalu, nasc. din Bichigiu.

122. Popu Macedonu, capelanu castrense, fostu vicariu in Naseudu si prepositu capitulariu in Gherla, nasc. in Sangeorgiu, frate cu Anhidimu Popu.

123. Popu Macedonu, locot. colonelu, la reg. 17 de margine, dec. cu „Crucea pentru armata“ nasc. in Mititeiu.

124. Popu Macedonfi Carolu, cap. la reg. 1 de Husari si la statulu majoru-generalu, fiulu lui Macedonu.

125. Popu Mafteiu, cap. de caval. la reg. 11 de Husari, nasc. in Bichigiu, fiulu lui Popu Vasile Nr. 114.

126. Popu Mihaila, locot. sup. la reg. 17 de margine, dec. cu „Crucea pentru armata“, nasc. in Maieru, (avansatu 1809).

127. Popu Panfiru, locot. sup. la reg. 63, nasc. in Bichigiu.

128. Popu Pavelu, loc. sup. la Honvedi, nasc. in Naseudu.

129. Popitianu Vasile, cap. la reg. 17 de margine si 50 de linie, cu „Crucea militara pentru merite“, „Medalia pentru resboiu si „Crucea pentru serviciu“, s'a distinsu la Custozz'a in 1866, nasc. in Nepos.

130. Puiu Petre locot. sup. la reg. 63 de linie, nasc. in Monoru.

131. Puic'a Gavriila, cap. la reg. 17 de margine, nasc. in Mocodu, (1793).

132. Purceila Ioanu, cap. la reg. 17 de margine, si 50 de linie, dec. cu „Medalia pentru resboiu“ si „Crucea pentru serviciu“, a luptatu in anulu 1848—49 si in 1859 cu bravura, n. in Borgo-Prundu.

133. Putileanu Vilibaldu, locot. sup. la reg. 17 si 50, a luptatu 1848—49, nasc. in Naseudu.

134. Reu (Reou) Pavelu, cap. la reg. 17, s'a distinsu la Areda, nasc. in B. Rusu.

135. Rinzisiu Iacobu, locot. sup. la reg 17 si 50, dec. cu „Medalia pentru resboiu“ si „Crucea pentru serviciu“, nasc. in B. Tiha.

136. Rosiu Vartolomeu, locot. la reg. 17 de margine, in Rebrisióra. (1793).

137. Runcanu Alexandru, locot. sup. la reg. 17, dec. cu „Crucea pentru armata“, nasc. in Budacu.

138. Runcanu Carolu, locot. la reg. 17 si 50.

139. Runcanu Danila, cap. la reg. 17 si 50, apoi la reg. 9 de margine.

140. Runcanu Ioanu, cap. la reg. 70 de margine si 50 de linie.

} toti din Budacu.

141. Rusu Demetriu, major de gendarmerie, servitu la reg. 13 si 17 de margine, 50 de linie, dec. cu „Crucea militara pentru merite“, „Medalia de argintu cl. I. pentru resboiu“ si „Crucea pentru serviciu“, s'a distinsu in a. 1848—49, nasc. in Rebr'a mare.

143. Rusu Ioanu, locot. sup. la reg. 17 si 50, nasc. in B. Prundu.

143. Salvanu Grigore, locot. sup. la bransi'a de manip., nasc. in Mititeiu.

144. Sandulu Teodoru, cap. la reg. 41, 50 si 63 de linie, dec. cu „Medalia pentru resbelu“ si „Crucea pentru serviciu“, nasc. in Naseudu.

145. Sangeorzanu Vasile, locot. la reg. 43 de linie, nasc. in Parv'a.

146. Savu Alexandru, locot. la reg. 17 de margine, dragomanu in Iasi, nasc. in Lesiu.

147. Scridonu Vasile, locot. la reg. 17 de margine si 51 de linie, nasc. in Feldru.

148. Simveliu Ioanu, cap. la reg. 17 si 9 de margine si 39 de linie, nasc. in Zagr'a

149. Slobod'a, locot. sup. la reg. 50 de linie, nasc. in Rebr'a mare.

150. Stefani Vasile locot. la reg. 17, decoratu cu „Crucea pentru armata“, nasc. in Naseudu.

151. Stefanuti George, locot. la reg. 17 de margine si 50 de linie, nasc. in Telciu.

152. Steopoe Dionise, locot. la reg. 63, astadi ingineriu in Bucuresti, nasc. Sangeorgiu.

153. Sucia Carolu, locot. sup. la reg. 50, dec. cu „Crucea militara pentru merite“, cadiutu la Custozz'a 1866, nasc. in Poiana.

154. Svobod'a George, locot. manip., nasc. in Rebr'a mare.

155. Tamasiu Niculae, locot. la reg. 17 si 50, nasc. in Borgo-Mijloceni.

156. Tanco Petru, locotenente la regimentulu 17 de margine.

157. Todica Dumitru, locot. la reg. 17, dec. cu „Crucea pentru armata“, nasc. in Lesiu, s'a distinsu la Arcole.

158. Tomi Silvestru, cap. la reg. 17 de margine, si 50 de linie, dec. cu „Medalia pentru resboiu“ si „Crucea pentru serviciu“, nasc. in Mocodu.

159. Tomuti'a Ioanu, majoru la reg. 17, 50, 46, 63, s'a distinsu in a. 1848, nasc. in Naseudu, adjutantu de divisie.

160. Turbatu Petru, majoru la reg. 17 si 16 de margine totodata si delegatu de judecata, nasc. in Monoru. (Justitiae delegatus).

161. Varareanu Alexandru, locot. sup. la reg. 17 de margine, dec. cu „Crucea pentru armata“, nasc. in Mititeiu.

162. Varareanu Ferdinandu, locot. la reg. 50 de linie, nasc. in Rusi-Munti (Maros-Oroszfalu).

163. Varareanu Gavriila, cap. la reg. 17 de margine, nasc. in Mititeiu.

164. Varareanu George, locot. la reg. 17, dec. cu „Crucea pentru armata“, nasc. in Rusi-Munti, (1815) (Maros-Oroszfalu).

165. Varareanu Ludovicu, majoru la reg. 50 de linie, (fiulu lui Gabrielu) nasc. in Mititeiu.

166. Varareanu Simionu, cap. la reg. 17 de margine si 50 de linie, „Cav. ord. rusescu St. Anna cl. III“, s'a distinsu in a. 1848—9, nasc. in Santu Ioana, (Szent Iván).

167. Vasilichi Ionu, locot. la reg. 17 de margine, nasc. in Naseudu.

168. Velicanu Iosifu, colonelu la reg. 17 de margine, 50 de linie si 6 de linie, dec. cu „Medalia pentru resboiu“ si „Medalia pentru serviciu“, nascutu in Mocodu.

169. Velicanu Wilhelm, colonelu la Honvedu, a servitu la reg. 17 de margine si 50 de linie, dec. cu „Medalia pentru resboiu“, „Crucea pentru serviciu“ si „Crucea pentru merite“, s'a distinsu la Custozza in 1866, nasc. in Borgo-Russu.

170. Viteazulu N., locot. la reg. 17, cadutu la Bundenenthal 14/9 1793.

171. Vladu Ferdinandu, majoru, au servitu la reg. 50 si 52 de linie si 17 de margine, dec. cu „Ord. coronei de feru cl. III“, „Medalia pentru resboiu“ si „Crucea pentru serviciu“, s'a distinsu la Custozza 1866, nasc. in Borgo-Prundu.

172. Urechia Ionu, locot. de artilerie in armat'a Romaniei, n. in Poiana.

173. Zacharie Ionu, cap. la reg. 17 si 11 de margine, nasc. in B. Tiha.

174. Zagreanu Martianu, cap. la reg. 17 de margine si 50 de linie, nasc. in Salva.

Dupa charge sunt:

1. Majori-Generali	14
2. Coloneli	3
3. Locot.-coloneli	3
4. Majori	9
5. Capitani	49
6. Locot. superiori	36
7. Locotenenti	63
8. Capelani de castre	4
9. Medici de regimentu	4
10. Consiliariu de adm. (Milit. Rechnungs. Rath)	1
11. Comandantu de institutu	1
	<hr/>
	Sum'a . 174*)

Documente istorice pentru Romani.

(Urmare din nr. 23—24 din 1883.)

1875, Februaru 7. Kaunitz da lui Thugut instructiuni privitoare la atitudinea, ce are se observe facia cu voiv. Grigorie Ghic'a p. 133.

1775, Februaru st. v. 12. Scrisorea voiv. Grigorie Ghic'a catre Thugut, cuprindendu incredintari amicale si impartasiri despre insarcinarea data lui Jacovachi Riso, pentru a tracta in cestiunea Bucovinei pag. 134.

1775, Februaru 17. Thugut raportéza lui Kaunitz despre stadiulu, in care se afla cestiunea luarii Bucovinei si despre nou'a intindere a granițiilor p. 135.

1775, Februaru 21. Plenipotentia data baronului Thugut din partea imperatesei Maria Theresia pentru a intra in negociari cu Port'a in cestiunea cestiunii Bucovinei p. 139.

1775, Februaru 21. Nota lui Kaunitz catre Thugut, privitoare la recursulu diyanului moldovenescu catre curtea rusésca in contra luarii Bucovinei p. 140.

1775, Martiu 4. Raportulu lui Thugut catre Kaunitz, arétandú cá Port'a este hotarita a cedá Bucovin'a p. 141.

1775, Martiu 7. Nota lui Kaunitz catre Thugut despre staruintele Prusiei si ale Rusiei contr'a cedarii Bucovinei si despre starile din Poloni'a p. 145.

1775, Martiu 18. Thugut raportéza lui Kaunitz despre cursulu negociarilor pentru cedarea Bucovinei p. 146.

1775, Martiu 21. Kaunitz da lui Thugut instructiuni in privinta atitudinii ce are se observe in cursulu afacerii bucovinene p. 148.

*) Pe langa ce multumim domnului corespondente pentru acestu catalogu, pe care ilu consideramu cá unu adeveratu margaritariu scump intre publicatiunile de valóre istorice, dorim din sufletu, cá se vedemu câte unulu cá acest'a, atátu din fostulu regimentu pedestru granitiaru I Transilvanu (Orlatu) cátu si din cele de husari totu granitiaru trans. precumu si din regimentulu granitiaru românescu banátiánu si din cele doue mestecate totu de acolo. Sängele si pau versatu, cele mai grele sacrificii au adusu acelea trupe de nationalitate romana pentru tronú, dinastia si monarhia. Daca locuitorii din alu caroru sinu au esitu, acelea n'au fericirea de a li se recunósce meritele lorú si a fi tractati mai oménescú, încú se le fia conservatu de ajunsu memori'a lorú in istori'a patriei.

1775, Apriliu 3. Thugut raportéza lui Kaunitz despre cursulu negociariloru pentru luarea Bucovinei p. 149.

1775, Apriliu 7. Kaunitz dà lui Thugut instructiuni de observatu fačia cu afacerea cedarii Bucovinei p. 151.

1775, Apriliu 18. Thugut raportéza lui Kaunitz despre greutatile cu care are a se luptá pentru inaintarea afacerii [bucovinene p. 152.

1775, Apriliu 21. Kaunitz dà lui Thugut instructiuni in privinti'a regularii raporturiloru comerciale cu Turcia si a afacerii bucovinene p. 155.

1775, Maiu 3. Thugut raportéza lui Kaunitz despre stadiulu in care se afla cestiunea luarii Bucovinei, dandu espresie sperantiei, cà in curendu afacerea va fi terminata p. 156.

1775, Maiu 7. Conventiune, prin care Pórt'a cedéza Austriei Bucovin'a p. 157.

1775, Maiu 7. dtto cu textu francezu p. 159.

1775, Maiu 12. Thugut raportéza lui Kaunitz comunicandu-i, cà conventiunea pentru cedarea Bucovinei a fostu incheiata p. 162.

1775, Maiu 25. Thugut scrie voiv. Moldovei Grigorie Ghic'a, in privinti'a cedarii Bucovinei p. 169.

1775, Maiu st. v. 29. Scrisórea voiv. Grigorie Ghic'a càtra Thugut, cuprindiendu incredintiari despre partea ce a luatú in interesulu cedarii Bucovinei pag. 170.

1775. — — Memoriulu adresatu càtra Pórt'a din partea lui Thugut in cestiunea luarii Bucovinei p. 171.

1775, Iuniu 3. Thugut raportéza lui Kaunitz despre trimiterea comisariulu turcescu pentru regularia granitieloru si despre spriginulu voiv. Ghic'a si alu lui Jacovachi Riso p. 172.

1775, Iuniu 6. Not'a lui Kaunitz càtra Marele Vizir, cuprindiendu ratificatiunea conventiunei incheiate asupr'a Bucovinei p. 175.

1775, Iuniu 6. Kaunitz trimite lui Thugut ratificatiunea conventiunei asupr'a Bucovinei, declarandu-se multumitu de serviciile lui p. 176.

1775, Iuniu 17. Thugut raportéza lui Kaunitz, espunendu parerile sale in privinti'a modului, cum trebuie esecutata conventiunea privitóre la Bucovin'a p. 177.

1775, Iuliu 3. Raportulu lui Thugut càtra Kaunitz, despre cheltuelile facute in afacerea Bucovinei pag. 180.

1775, Iuliu 3. Thugut raportéza lui Kaunitz despre presenturile, ce sunt a se dá Turciloru, care i-ar poté dá unu ajutoriu in afacerea cesiunei Bucovinei p. 180.

1775, Iuliu 3. Descrierea cutitului, ce Thugut propune a se presentá lui Reis Effendi in interesulu afacerii bucovinene p. 182.

1775, Iuliu 3. Thugut scrie lui Kaunitz, se ia dispositiuni mai grabnice pentru marcarea granitieloru bucovinene p. 183.

1775, Iuliu 3. Thugut scrie lui Kaunitz, intravenindu pentru cumnatulu dragomanulu Costache Moruzi p. 186.

1775, Iuliu 20. Not'a lui Kaunitz càtra Thugut despre cei doi comisari numiti pentru regularia granitieloru si despre asiediarea relatiuniloru comerciale cu Turci'a p. 187.

1775, Iuliu 20. Kaunitz scrie lui Thugut, trimetiendu-i informatiuni despre presentele de procuratú pentru mai multi Turci si comunicandu-i sifr'a dorita pentru corespondenti'a cu comisarii de delimitare p. 188.

1775, Iuliu 15. Not'a marelui viziru Dervisi-Memet-Pasi'a càtra Kaunitz despre conventiunea incheiata asupr'a Bucovinei p. 189.

1775, Iuliu 17. Thugut scrie lui Kaunitz se se activeze trimiterea comisariiloru pentru regularia granitieloru si despre noulu mare Viziru p. 191.

1775, Augustu 3. Thugut comunica lui Kaunitz parerile sale in privinti'a comisariiloru insarcinati cu regularia granitieloru si sciri despre noulu Mufti p. 193.

1775, Augustu 3. Thugut face lui Kaunitz raporturi in privinti'a presenteloru, ce ar fi inca de a se dá càtor-va turci infuinti p. 196.

1775, Augustu 3. Kaunitz comunica lui Thugut trimiterea maresialulu locot. br. Barco spre marcarea granitieloru p. 198.

1775, Augustu 4. Kaunitz face lui Thugut impartasiri despre protectiunea data cumnatulu dragomanulu Costachi Moruzi si despre imprumutulu acordatu fratelului seu Alexandru p. 199.

1775, Augustu 17. Scrisórea lui Thugut càtra Kaunitz privitóre la activarea lucrariloru de demarcatiune p. 199.

1775, Augustu 22. Kaunitz comunica lui Thugut trimiterea comisariiloru pentru regularia granitieloru si a presenturiloru pentru Turci p. 201.

1775, Septembrie 18. Raportulu lui Thugut càtra Kaunitz, despre intentiunile reutatióse ale voiv. Grigorie Ghic'a p. 201.

1775, Septembrie 18. Thugut scrie lui Kaunitz, rugandu-lu se nu se permita fratelului dragomanulu Costachi Moruzi a intrá in Romani'a p. 202.

1775, Octombre 3. Adeverintia despre intelegerea luata intré br. Barco si Tahir Aga de a se tine la marcarea granitieloru de hart'a autentica si de textulu conventiunei p. 204.

1775, Octombre 6. Kaunitz càtra Thugut despre cursulu demarcatiunei in Bucovina'a si despre intrétenerea relatiuniloru comerciale cu Turci'a p. 204.

1775, Octombre 8. Thugut càtra Maresialulu Locotenentu br. Barco, espunendu-si parerile sale asupr'a procedurii, care ar trebni se se observe la demarcatiunea Bucovinei p. 205.

1775, Octombre 17. Thugut raportéza lui Kaunitz despre cursulu mai departe alu lucratoriloru de de-

marcatune in Bucovin'a si despre serviciile aduse de către Voivodulu Munteniei Alexandru Ypsilanti p. 207.

1775, Octombre ori Novembre. Tahir Aga, comisarulu trimisu de către Pórta pentru demarcarea granitiloru, scrie voiv. Grigorie Ghica in cestiunea demarcarii Bucovinei p. 209.

1775, Novembre 5. Maresialulu locotenentu br. Barco scrie lui Thugut despre greutatile, cari s'au ivitu la demarcarea granitiloru in tinutulu Hotinului pag. 209.

(Va urmá).

Procesu verbale

alu comitetului Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu, luatú in siediñt'a dela 29 Ianuarie st. n. 1884.

Presiedinte: Iacobu Bologna, vice-presiedinte. Membri presenti: E. Macelariu, I. Popescu, V. Romanu, I. St. Siulutiu, Dr. Il. Puscariu, P. Cosm'a, C. Stezariu, I. V. Russu, G. Baritiu, B. P. Harsianu, E. Brote, cassariu. Dr. I. Crisianu, bibliotecariu.

Secretariu: Dr. D. P. Barcianu.

1. On. oficiu reg. ung. pentru demesurarea competintiloru erariale a prezentatu la 11 l. c. 3 insciintiari pentru platirea competintiloru de ecuivalentu dupa intrég'a avere a Asociatiunei, in suma totala de 553 fl. 13 cr. si anumitu pentru averea mobila a Asociatiunei si pentru fundatiuni cu incepere dela I-a Maiu 1881, ér pentru cea imobila cu incepere dela 23 Novembre 1882. (Nr. exh. 8/1884.)

— Comitetulu decide a se insinuá in contr'a acestei demesurari recursu la On. directiune financiara, cerendu-se scutirea de a plati ecuivalentulu pe bas'a §§. 23 si 24 din art. de lege XXVI din 1881.

2. On. directiune financiara din Sibiu prin adres'a de dtto 23 Ianuarie 1884 Nr. insciintiéza pre comitetulu Asociatiunei, cá la cererea densului de sub Nr. 308/1883 dtto 5 Novembre in caus'a departarei zidului si a ridicaturei de pamentu din dosulu realitatii de casa a Asociatiunei, Inaltulu ministeriu reg. ung. de finantie a respunsu sub Nr. 80,252 de dtto 12 Ianuarie 1884, cá in posesiunea erariala, ce apartine acestui ministeriu, cade o parte din anumitul zidu si din ridicatur'a de pamentu, a cárei derimare nu se intentionezá de comitetulu Asociatiunei si o alta parte mai mica, in contr'a derimarei cárei'a nu are nimicu de a reflectá, daca nu cumva se va alterá prin derimare punctulu 2 din invoirea facuta de Inaltulu ministeriu cu orasiulu Sibiu la 27 Septembrie 1879.

Ce privesce a trei'a sectiune a amintitulu zidu si a ridicaturei de pamentu, care privesce mai de aprópe pre comitetulu Asociatiunei, fiindu cá proprietate a ministeriului de justitia, rugarea pentru delaturare si derimare sè se indrepte cátra acesta.

— Spre sciintia cu aceea, cá sè se faca o cerere analoga cu cea amintita mai susu si la Inaltulu ministeriu de justitia.

Totodata se esmite o deputatiune de 3, in persónele dloru: Iacobu Bolog'a, Elie Macelariu si Parteniu Cosm'a, care sè se puna in contielegere cu capetenile comitatului, rugan-

du-i se staruésca intr'acolo, cá edificiulu nou ce se intentionezá a se adaoge la cas'a comitatului, vecina cu realitatea Asociatiunei, sè se ridice, cu abatere dela planulu vechiu, in partea spre parculu orasinului din Soldisiu.

3. On. oficiu comitatensu comunica decisiunea inaltului ministeriu reg. ung. de interne de sub Nr. 65,973 de dtto 15 Novembre 1883, prin care se aproba alegerea intemplata in adunarea generala a Asociatiunei tinuta la Brasiovu in 29 Augustu — 1 Septembrie 1883, a dlui prepositu capitulo din Blasiu Timoteiu Cipariu de presidentu si a dlui Iacobu Bolog'a consiliaru aulicu in pens. de vice-presidentu alu Asociatiunei transilvane. (Nr. exh. 413/1883.)

— Spre placuta sciintia, avendu a se insciintiá cei alesi despre aprobarea alegerei loru.

4. Directiunea desp. XII (Desiu) presenta procesulu verbale alu siediñtiei subcomitetului de dtto 22 Novembre 1883, din care se vede:

a) cá s'au facutu unele daruri in favorulu bibliotecii despartimentului;

b) cá s'au incassatu tacsele de membrii ordinari dela dd-nii: Simeonu Popelea si Ioanu Cipu, cari s'au si trimisu la cass'a comitetului;

c) cá s'au intreprinsu o colecta pentru procurarea celoru de trebuintia la infintiarea unoru biblioteci ale despartimentului. (Nr. exh. 475/1883.)

— Spre sciintia, adeverindu-se primirea sumei de 10 fl.

5. Directiunea desp. III (Sibiu) presenta procesulu-verbale alu siediñtiei subcomitetului de dtto 25 Octombre 1883, procesulu-verbale alu aceluasi comitetu, de dtto I-a Novembre a. tr. si procesulu verbale alu adunarei generale de dtto 4 Novembre a. tr. tinuta la Poplac'a. Din aceste procese verbale resulta:

a) cá s'au procuratu pentru bibliotecile popórane, a cároru infintiare s'a inceputu, 465 cárti, parte prin cumparare, parte prin donatiuni;

b) cá s'a dispusu infintiarea de astfelu de biblioteci in comunele Gur'a-ríului, Tilisc'a, Cacov'a, Sacelu, Porcesci, Poplac'a si Saliste;

c) cá s'au censuratu si aflu in ordine socotelile subcomitetului pro 1882/3;

d) cá s'au incassatu cu ocasiunea adunarei generale sum'a de 173 fl. 50 cr. parte cá tacse de membrii ordinari, parte cá tacse de membrii ajutatori;

e) cá s'au reconstituitu comitetulu prin alegerea dlui Dr. Il. Puscariu, protosincelu arhiepiscopescu si asesoru consistorialu, directoru, si a dloru: Visarionu Romanu, directoru de banca, Dr. I. Mog'a, medicu, Cornelu Tobiasu, protonotariu comitatensu, Stefanu Stroe, vice-notariu comitatensu, Radu Balasiu, functionariu de banca, George Dim'a, profesoru de musica, Dimitrie Comsi'a, profesoru seminariulu, Dr. Ioanu Crisianu, prof. sem. si Mateiu Voileanu, redactoru prov. alu „Telegr. Rom.“ cá membrii in comitetu;

f) cá s'au stabilitu bugetulu despartimentului pro 1883/4 in urmatoriulu modu:

1. Pentru procurarea de cárti in bibliotecile despartimentului 100 fl.

2. Spese de cancelaria 20 fl. Sum'a 120 fl.

9) că adunarea generală viitoare s'a decisu a se ține în Avrigu.

14) că dlu Mateiu Voileanu, a ținutu o disertatiune despre "Necesitatea imbrătiosierii meseriilor";

15) că în conformitate cu decisiunea comitetului de dtto 23 Iunie Nr. 163/1883 despre trimiterea la cass'a centrală a resturilor de cassa, se trimitu comitetului centralu:

1. Restulu de cassa din 1881/2 cu 26 fl.
2. Tacse încassate dela membrii ordinari 15 fl.
3. Din tacsele încassate dela membrii ajutatori cu ocaziunea adunării generale, după detragerea sumei recerute pentru acoperirea trebuințelor despartimentului cu 38 fl. 50 cr. Sum'a 79 fl. 50 cr. (Nr. exh. 483/1883.)

— Adevărindu-se primirea la cassa a sumei de 79 fl. 50 cr. cuprinsulu proceselor verbale servese spre știință, așteptându-se la timpul său prezentarea regulamentului pentru folosirea bibliotecilor populare, conformu deciziei comitetului de dtto 23 Iunie Nr. 162/1883.

6. Direcțiunea desp. VII (Abrudu) prezintă procesulu verbalu alu adunării generale, ținute la Offenbau'a în Augustu 1883. Din elu se vede:

a) că s'au hotărîtu înființarea de agenture comunale;

b) că se rîoga comitetulu centralu a pune câtu mai curîndu în lucrare decisiunile adunării generale cu privire la lasamentul lui Avramu Iancu;

c) că s'au încassatu tacse dela membrii noi ordinari 40 fl. pentru diplome 2 fl., dela membrii ajutatori 22 fl. 50 cr., tacse restante 10 fl. Sum'a 84 fl. 50 cr.

În decursulu anului au încursu la subcomitetu 95 fl. pentru diplome 2 fl. Cu totulu 181 fl. 50 cr.,

d) că s'a ficsatu adunarea generală viitoare în anul 1884 în Vidr'a;

e) că s'au declamatu în adunare mai multe poesii.

— Tacsele dela membrii ordinari noi și vechi, precum și cele dela membrii ajutatori, fiindu prezentate prin dlu parochu I. Todescu la adunarea generală din Brașiovu și de acolo fiindu transpuse comitetului centralu, cuprinsulu procesulu verbalu servese spre știință.

7. Dlu avocatulu din Reghinulu sasescu Patricie Barbu, imputerpicitu prin decisiunea comitetului de dtto 27 Augustu 1877 a reprezentă Asociatiunea transilvană la pertractările privitoare la lasamentul după Ioanu Popu Maiorulu din Reghinu, prezintă în originalu sentența judecătorească de dtto 29 Octombrie 1883 Nr. 3621, prin care se constată, că legatarii numitului testatoru au fostu escontențati cu câte 58%. Deci pentru Asociatiune, din sum'a de 2000 fl. menită pentru unu fondu de stipendii, s'au cuvenitu 1160 fl. și din sum'a de 100 fl. menită pentru fondulu academiei române de drepturi, s'au cuvenitu 58 fl. v. a. cu totulu dar 1218 fl. din cari subtragîndu-se speșele efective cu 10 fl. reșmanu 1208 fl. v. a. cari s'au trimisulu la comitetulu Asociatiunei. (Nr. exh. 487/1883.)

— Primirea sumei de 1208 fl., se adevăreșce, exprimîndu-se dlui avocatulu multiamita. Câtu privesce administrarea și folosirea sumei de 1150 fl. menitu pentru crearea unui fondu de stipendii, ce are să pîrte numele fondatorului, cassariulu și controlorulu Asociatiunei vor avé a pregătî unu actu fundationalu pe bas'a dispozițiilor cuprinșe în testamentulu testatorului la pag. 12 și 18 §. XI. Ér adaosulu de

58 fl. la fondulu academiei de drepturi, neafiindă-se în testamentulu dispozițiuni speciale, acelu să se va folosî în conformitate cu conclusulu adunării generale a Asociatiunei, din a. 1883 dela Brașiovu, adusu în caus'a fondului amintitu.

8. În legatură cu conclusulu de sub numerulu precedentu, constatându-se necesitatea a se ficsă prin litere fundationale și pentru celelalte fundatiuni de stipendii, ce se află în administrarea comitetului Asociatiunei, modulu de administrare și de folosire.

— Comitetulu însărcinéza pe cassariu și controlorulu a pregătî pentru toate fundatiunile de stipendii, cari se află în administrati'a comitetului litere fundationale.

9. Direcțiunea desp. IV (Szás-Sebes) prezintă procesulu verbalu alu adunării generale de dtto 9 Septembrie a. tr. ținută în Ludosiu. Din acestu procesulu verbalu se vede:

a) că s'au censuratu ratiociniile subcomitetului și s'au aflatu în ordine;

b) că s'au stabilitu pro 1883/4 unu bugetu în sumă de 47 fl.,

c) că s'au încassatu:

1. Dela membrii ordinari tacse 100 fl.

2. Dela membrii ajutatori 38 fl.

3. Dela membrii binefacatori 12 fl. 40 cr. Sum'a 150 fl. 40 cruceri:

d) că viitorea adunare generală a despartimentului s'a hotărîtu a se ține în Pianulu de susu;

e) că s'a reconstituitu comitetulu pe unu nouu periodu de 3 ani, în persoanele dloru: Ioanu Tipeiu, protopresbiterulu în Sebesiu, directorulu, Ioanu Paraschivulu, Ioanu Bojitiă, Ioanu Oncescu, Ioanu Drocu, Laurentiu Berceanu, Nicolae Lazarulu, membrii în comitetu; Isidorulu Blag'a și Zevedeiu Muresianu, membrii suplenti.

Din comitiv'a directorului rezulta, că banii încassati la adunarea generală ar fi fostu trimisi în sumă de 110 fl. la comitetulu centralu prin noululu alesu cassariu alu despartimentului. (Nr. exh. 488/1883.)

— Constatându-se că la comitetu cu dtulu pres. 5 Decembrie 1883 s'au primitu dela Sebesiu sub cuvertă sigilată cu sigilulu „Oncescu“ fara comitiva, sum'a 110 fl., cari probabilu sunt banii încassati la adunarea generală a despartimentului Sebesiu, înșe de ore-ce chiar pentru casulu cându asiă, ar fi, sum'a primită, plusu 47 fl., retinuti pentru trebuințele despartimentului, nu se acopere pe deplinu cu sum'a înșemnată în 150 fl. 50 cr., că încassată la adunarea generală, și nu corespunde nici cu cifrele din conșemnarea despre încassari, adausă la procesulu verbalu, unde că tacse încassate dela membrii ordinari sunt înșemnati 110 fl., ér la sumarea generală că intrate prește totu e înșemnată sum'a cu 161 fl. 40 cr., — Onoratulu comitetulu alu despartimentului e recerțatu a deslusî starea lucrului.

Totodată conformu §§. 18 și 20 din regulamentulu, subcomitetulu e avisatu a îngriji, că bugetele ce se votéza de adunările generale, se cuprinda nu numai sum'a generală a trebuințelor, ci și specificarea ei după pozițiuni.

Alegerea noului subcomitetulu se aproba, avendu nouu alesulu directorulu a primî dela fostulu directorulu toate actele, bibliotec'a etc., ce apartînu despartimentului.

10. Teodoru Dragosiu, zileriu in Deesiu, cere unu ajutoriu pentru fiulu seu George, invetiaceleu de fauru (Nr. exh. 1/1884.)

— Fiindu cererea prezentata dupa terminu, cu 30 zile, nu s'a pututu lua in considerare, cu ocasiunea distribuirei ajutoarelor pentru meseriasi.

11. Societatea de lectura a tinerimei dela institutul teologicu-pedagogicu din Aradu, se roga a i se trimita si pe viitoru gratuitu, câte 1 exemplariu din organulu Asociatiunei „Transilvani'a.”

— Cererea se incuviintieza.

12. Dlu Augustu Mazzuchi architectu in Blasiu se roga a fi luatu in considerare de comitetu candu se va oferi spre zidire localulu de scola pentru fete, ce Asociatiunea transilvana intentioneza a edifica. (Nr. exh. 3/1884.)

Petentulu se indruma la licitatiunea ce comitetulu va escrie la timpulu seu, in caus'a edificarei.

13. Dlu advocatu din Alb'a-Iuli'a Mateiu Nicola, comunica prin adres'a sa de dtto 11 Ianuarie a. c. ca documentu de transpunere a remasului dupa Avramu Iancu, abia in siedinti'a tribunalului reg. din 17 Decembre 1883 Nr. 6505, s'ar fi decisu a se estrada, promitiendu a presentá raportulu seu indata dupa inmanuarea acestui documentu. (Nr. exh. 9/1883.)

— Spre sciintia, cu aceea, ca acum fiindu terminata tota afacerea, dlu advocatu se implinesca fara amânare cele ce comitetulu a cerutu dela D-Sa in diferite renduri dela adunarea generala din Deesiu din a. 1882 incoci.

14. Directiunea despartimentului XII (Deesiu) presenta procesulu verbale alu siedintiei subcomitetului de dtto 11 Ianuarie. Din aceste se vede:

a) ca s'au incassatu 10 fl. colecta pentru bibliotec'a poporala din Becleanu.

b) ca s'au spesatu cu trimiterea unoru diplome primate dela comitetulu centrálu 84 cr. cari subtrasi din sumele incassate pentru Asociatiune, s'au adausu la fondulu bibliotecei din Becleanu.

c) ca s'au dispusu incassarea tacselor restante dela unii membri ai subcomitetului.

d) ca s'au prezentatu din partea secretariului Petru Muresianu, insarcinatu de subcomitetu cu punerea in lucrare a unei colecte, 20 fl. colectati in favorulu bibliotecei poporale din Becleanu, dimpreuna cu unele carti daruite totu spre acestu scopu;

e) se cere trimiterea deadreptulu a diplomelor si a foicei „Transilvani'a” membriloru cuprinsi in raportulu de sub Nr. 274/1883. (Nr. exh. 14/1884.)

— Spre sciintia, avendu a se implini cererea cu privire la trimiterea foicei si a diplomelor. Cátu pentru colecta, ce subcomitetulu a intreprinsu in favorulu bibliotecei poporale din Becleanu, comitetulu recerca pe subcomitetu a incungiura pe viitoru facerea de colecte in modulu practicatu cu acesta ocasiune, caci atatu pentru subcomitetu, catu si pentru Asociatiunea insasi potu se resulte neplaceri. Daca totusi se simte trebuintia de ore-cari sume pentru spriginirea vre-unei

intreprinderi de cultura, aceste se potu incassa in cadrulu statuteloru si alu regulamentului Asociatiunei cu ocasiunea adunariloru generale ale despartimentelor, sub titulu de tace delo membrii ajutatori si alti binefacatori (§. 27 din regulamentu). De altucum pe viitoru, cu privire la conclusele ce se punu in lucrare, se se observe prescrierile §. 20 din regulamentu.

15. Dlu notariu publicu Fr. Gundhart, invita pre Asociatiunea transilvana, a se infatiosia in 17 Ianuariu la pertractarea lasamentului lui Mitrea Alemanu din Resinari. (Nr. exh. 19/1884). Fiindu acesta insciintiare prezentata in 16 Ianuariu, s'au insarcinatu si imputernicitu cassariulu Asociatiunei dlu E. Brote a representá Asociatiunea.

— Spre sciintia.

16. Presidiulu aduce la cunoscintia, prin adres'a sa de dtto 18 Ianuariu, ca a primitu o epistola privata dela Desiu, in care se comunica, ca realitatile remase de repausatulu Ioanu Titie si testate Asociatiunei, prin imputernicitulu advocatu dlu Augustinu Munteauu s'au vendutu, fiindu cumperate de dlu advocatu Gavriilu Manu. Acest'a le-ar fi vendutu unui jidanu Abraham Haizikovits, inca de vre-o 2 ani cu pretiulu de 700 fl. din care suma jumetate s'au predatu conformu hotaririloru testamentarie, veduvei An'a Popu Titie, er ceealalta jumetate, cuvenita Asociatiunei s'ar affa inca totu in manile dlui advocatu Gavr. Manu. (Nr. 27/1884.)

— Luandu-se spre sciintia acestu comunicatu, comitetulu decide a se solicitá respunsurile dlui advocatu plenipotentiatu in acesta afacere.

17. Directiunea despartimentului VIII (Alb'a-Iuli'a) cere a i se trimita câte 30 exemplarie din statute si din regulamentu si 40 exemplarie de aceste pentru membrii de agenture comunale. (Nr. 20/1884.)

— Biroulu e avisatu a trimita directiunei tipariturile trebuinciose, cerute.

18. Dlu G. Baritiu I-iu secretariu presenta ca trimise din partea dlui G. Meitani din Bucuresci: 200 exemplare fasc. VIII din „Studii asupra constitutiunei romaniloru”.

— Se primesce cu multiamita, avendu a fi distribuite dupa modalitatea urmata cu ocasiunea trimiterei fasciculeloru V, VI, VII din anul trecut.

19. Dlu I. St. Siulutiu presenta pentru bibliotec'a Asociatiunei disertatiunea: „A neologizmusok a román nyelvben” de Dr. Aurelu Siulutiu. Bud'a-Pest'a 1883.

— Spre placuta sciintia, avendu a se incorporá bibliotecei.

Sibiu d. u. s.

Iacobu Bolog'a m. p.,

vice-presiedinte.

Dr. D. P. Barcianu m. p.,

secretariu alu II-lea.

Autenticarea acestui procesu verbale se concrede dloru: Popescu, Siulutiu si Cosm'a.

S'a verificatu. Sibiu in 14 Februariu n. 1884

Siulutiu m. p.

P. Cosm'a m. p.

I. Popescu m. p.